

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ МИКОЛАЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

09.12.2019 р.

м. Миколаїв

№ 36-ріш

Справа № 1-26.213/21-2017

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентрально» протягом 2015-листопада 2019 років займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого опалення населенню у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) зазначеним суб'єктом господарювання для надання послуг з централізованого опалення своїм абонентам (споживачам), як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента.

Протягом опалювальних періодів 2015-2019 років приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентрально» вчиняло дії, які полягали у здійсненні нарахувань за надані споживачам-фізичним особам послуги з централізованого опалення без врахування фактичних обсягів надання таких послуг, з причин неналежного виконання обов'язку по зняттю показів будинкових приладів обліку та затягування строків прийняття таких лічильників в експлуатацію. Такі дії могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, що було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами розгляду справи № 1-26.213/21-2017 такі дії приватного акціонерного товариства «Миколаївська теплоелектроцентрально» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (за ч. 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентрально» накладено штраф у розмірі 40 376 [сорок тисяч триста сімдесят шість] гривень, зобов'язано припинити порушення.

Адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 1-26.213/21-2017 про порушення приватним акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентрально» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі – Закон), та подання Відділу досліджень і розслідувань від 17.09.2019 № 64-03/104-пв,

ВСТАНОВИЛА:**1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ:**

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 29.03.2017 року № 21-р, за результатами розгляду колективного звернення від 23.01.2017 року (вх. № 140-Ко-07-03 від 23.01.2017 року) (надалі – Колективне звернення 1) **мешканців багатоквартирного будинку, який знаходиться за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А**, розпочато розгляд справи № 1-26.213/21-2017 за ознаками вчинення приватним акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентраль» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з централізованого опалення.
- (2) Окрім того, аналогічні обставини були встановлені Відділенням і під час розгляду звернення від 03.03.2017 (вх. № 140-02/441 від 06.03.17) **гр. «(інформація з обмеженим доступом)»**, яка мешкає за адресою: **м. Миколаїв, вул. 8-а Поперечна, 1, кв. «(інформація з обмеженим доступом)»**.
- (3) У ході розгляду справи, у відповідності з положеннями пункту 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299, (із змінами та доповненнями) (надалі – Правила розгляду заяв і справ), Відділенням до матеріалів справи було долучено Колективну заяву (вх. № 140-Ко-07/34, від 11.04.2017 року) (надалі – Колективна заява 2) **мешканців багатоквартирних будинків, розташованих за адресами: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27, корп. 1-7**. У вказаній заяві споживачі скаржились на здійснення Товариством необґрунтованих, на думку мешканців, нарахувань оплати послуг з централізованого опалення. Додані до Колективної заяви 2 матеріали підтверджували, що нарахування оплати послуг з централізованого опалення за жовтень 2016 року мешканцям вказаних будинків проводились без урахування фактичних показів загальнобудинкових приладів обліку, встановлених у таких будинках. При цьому, приватним акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентраль» у листопаді 2016 року після надходження інформації щодо обсягів фактичного споживання, було здійснено відповідні перерахунки. Також, згідно матеріалів, доданих до Колективної заяви 2, розрахунки за жовтень 2016 року у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27, корп. 4, були проведені відповідно до тарифів, як для будинків, у яких відсутні прилади обліку теплової енергії, оскільки наявний лічильник було прийнято в експлуатацію лише з 04.11.2016 року, тобто вже після початку опалювального сезону.
- (4) 21.11.2017 року територіальним відділенням, у відповідності з положеннями пункту 19 Правил розгляду заяв і справ, до матеріалів цієї справи було долучено звернення **гр. Черних О.В. «(інформація з обмеженим доступом)»** від 08.11.2017 року (вх. № 140-07/51ЕК-2017 від 08.11.2017 року), у якому споживачем послуг, який проживає за адресою: **м. Миколаїв, вул. Корабелів, 2, кв. «(інформація з обмеженим доступом)»**, повідомлено про не виконання приватним акціонерним товариством «Миколаївська теплоелектроцентраль» обов'язку щодо зняття показів встановленого будинкового лічильника тепла у вказаному багатоквартирному будинку.
- (5) Територіальним відділенням у ході розгляду справи надсилались вимоги про надання інформації до приватного акціонерного товариства «Миколаївська теплоелектроцентраль»: від 25.01.2017 № 1-292/80-82; від 27.02.17 № 1-292/80-252;

від 10.03.17 № 1-292/80-337; від 20.07.2017р. № 1-292/80-1042; від 17.01.2018 року № 1-292/80-48, від 20.06.2019р. № 64-02/1102, а також запити до уповноваженого державного органу з контролю за режимами споживання теплової енергії – Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії у Миколаївській області (надалі – Держенергонагляд у Миколаївській області) від 20.07.17 № 1-292/80-1047; до ТОВ «Николаевдомсервис» від 27.02.17 № 1-2992/80-248 та до ТОВ «Юг Тех Севис» від 27.02.17 № 1-292/80-249.

2. СТОРОНИ У СПРАВІ:

2.1. Відповідач

(б) Відповідачем у справі є **приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентрально»** (54020, м. Миколаїв, вул. Каботажний узвіз, 18, ідентифікаційний код юридичної особи - 30083966) (код КВЕД 35.11: Виробництво електроенергії (основний)) (надалі – ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», Товариство, Відповідач, Теплопостачальник).

(і) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» є юридичною особою з дати його державної реєстрації, діє на підставі Статуту (у новій редакції), затвердженого рішенням Загальних зборів ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» від 13.04.2017 року № 1/2017. Відповідно до пункту 1.1. Статуту приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентрально» є юридичною особою із новим найменуванням, у результаті проведення державної реєстрації змін до Статуту, що пов'язані зі зміною типу публічного акціонерного товариства «Миколаївська теплоелектроцентрально» у відповідності до Закону України «Про акціонерні товариства».

(ii) Згідно пункту 3.3. Статуту предметом діяльності Товариства є, зокрема:

- виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії;
- транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільними) тепловими мережами;
- постачання теплової енергії.

Товариство здійснює господарську діяльність з:

- виробництва теплової енергії на підставі Ліцензії НКРЕКП від 13.07.2006 року № 901 (переоформлена постановою від 17.11.2015 № 2803);
- постачання теплової енергії на підставі Ліцензії НКРЕКП від 23.11.2012 № 366 (переоформлена рішенням від 17.11.2015 № 2803);
- транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільними) тепловими мережами на підставі Ліцензії НКРЕКП від 23.11.2012 року № 366 (переоформлена рішенням від 17.11.2015 № 2803).

(iii) Як вбачається із відомостей щодо Відповідача, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом його діяльності є виробництво електроенергії (код КВЕД 35.11).

(iv) Тобто, Відповідач є суб'єктом господарювання відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2.2. Заявники:

(7) Заявниками у справі є:

- мешканці багатоквартирного будинку, який знаходиться за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А;
- гр. «**інформація з обмеженим доступом**», яка мешкає за адресою: м. Миколаїв, вул. 8-а Поперечна, 1, «**інформація з обмеженим доступом**»;

- мешканці багатоквартирних будинків, розташованих за адресою: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27, корп. 1-7;
- гр. «*інформація з обмеженим доступом*», який проживає за адресою: м. Миколаїв, вул. Корабелів, 2, кв. «*інформація з обмеженим доступом*».

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

3.1. *Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища*

- (8) У відповідності до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика) об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (9) Правові відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною або юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення регулюються, зокрема, Законом України «Про житлово-комунальні послуги», Законом України «Про тепlopостачання», Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005р. № 630 (надалі – Правила надання послуг з централізованого опалення, Правила № 630), Правилами технічної експлуатації теплових установок і мереж, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 14.02.2007 № 71 (надалі – Правила експлуатації теплових мереж, Правила № 71), Правилами користування тепловою енергією, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1198 (надалі – Правила користування тепловою енергією, Правила № 1198).
- (10) Частина четверта статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції, діючій до 01.05.2019 року) встановлює, що **виконавцем послуг з централізованого опалення та послуг з централізованого постачання гарячої води для об'єктів усіх форм власності є суб'єкт господарювання з постачання теплової енергії (тепlopостачальна організація).**
- (11) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції, діючій до 01.05.2019 року) житлово-комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.
- (12) Згідно статті 13 цього ж Закону, за функціональним призначенням централізоване опалення віднесено до комунальних послуг.
- (13) Отже, Товариство надає житлово-комунальні послуги, є виконавцем послуг з централізованого опалення.
- (14) **Відтак, об'єктами аналізу є:**
 - приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентраль»;
 - послуги з централізованого опалення.

3.2. *Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище*

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (15) У відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (16) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (17) Для забезпечення умов проживання та перебування у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, відповідно до встановлених нормативів населення міста Миколаєва користується послугами з централізованого опалення.
- (18) За визначенням термінів, наведених у пункті 2 Правил надання послуг з централізованого опалення, **централізоване опалення** – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні нормативної температури повітря у приміщеннях квартири (будинку садибного типу), яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем тепlopостачання.
- (19) Отже, **за функціональним призначенням та споживчими характеристиками** послуги з централізованого опалення є послугами, спрямованими на забезпечення нормативної температури повітря у приміщеннях квартири (будинку садибного типу) для задоволення потреб споживачів у створенні належних умов проживання та перебування у жилих і нежилых приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд.
- (20) Окрім того, умови споживання зазначеного виду послуги характеризуються своєю подібністю, адже забезпечують створення належних умов для перебування у жилих і нежилых приміщеннях, а також надаються виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем тепlopостачання.
- (21) Відповідно до пункту 20 Правил № 630 плата за надані послуги вноситься споживачем відповідно до показань засобів обліку води і теплової енергії або затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо) або відповідно до умов договору на встановлення засобів обліку.
- (22) Таким чином, законодавством встановлено однакові умови надання та реалізації послуг з централізованого опалення, тобто дані послуги характеризуються одноманітністю умов реалізації та цін (тарифів), якими визначена їх вартість.
- (23) **Отже, товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище, є послуги з централізованого опалення.**

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (24) Виходячи з вищенаведених положень законодавства та технологічних особливостей надання послуг з централізованого опалення, в межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», їх надання здійснюється даним суб'єктом господарювання.
- (25) Споживачами послуг ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» є, зокрема, фізичні особи, які отримують послуги з централізованого опалення від даного Підприємства внаслідок того, що системи тепlopобезпечення їх приміщень (житлових та нежитлових) приєднані (підключені) саме до теплових мереж Підприємства.

3.3. *Визначення товарних меж ринку*

- (26) У відповідності до пунктів 5.1.-5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (27) Внаслідок технологічних особливостей процесу надання вказаних вище послуг, споживачі не можуть за звичайних умов легко перейти до споживання аналогічних послуг іншого суб'єкта господарювання, що, можливо, здійснює діяльність на території відповідного населеного пункту, оскільки кожен із таких суб'єктів здійснює діяльність у межах саме тих мереж, які йому належать (на праві власності, користування). Прокладення ж інших теплових мереж - поряд з існуючими, є економічно недоцільним, оскільки потребує витрачання значних матеріально-фінансових ресурсів.
- (28) Окрім того, відповідно до пункту 25 Правил надання послуг з централізованого опалення, відключення споживачів від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води здійснюється у порядку, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.
- (29) Враховуючи вищенаведені результати дослідження, послуги з централізованого опалення не мають замінників. Отже, за таких обставин товарними межами ринку є послуги з централізованого опалення.
- (30) Таким чином, товарними межами ринку, який досліджується, є **послуги з централізованого опалення.**

3.4. *Визначення географічних меж ринку*

- (31) Територіальні (географічні) межі досліджуваного ринку, з урахуванням вимог розділу 6 Методики, визначені шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживачів, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (32) Отже, територіальними межами ринку послуг з централізованого опалення є територія в межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) ПрАТ «Миколаївська теплоелектроцентраль» для надання послуг з централізованого опалення *абонентам (споживачам) Товариства.*

3.5. *Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі*

- (33) Згідно пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (34) Отже, часові межі ринку надання послуг з централізованого опалення населенню у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) Товариством визначаються періодом 2015-листопад 2019 років.

3.6. *Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку*

- (35) Ринок, який досліджується, перебуває в стані природної монополії, діючі протягом 2015-листопада 2019 років законодавчі норми, наділяють ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» виключним правом на надання послуг з централізованого опалення в межах мереж, які належать або використовуються (експлуатуються) Товариством.

3.7. *Визначення потенційних конкурентів*

- (36) Діючі протягом 2015-листопада 2019 років положення законодавства виключають можливість надання послуг з централізованого опалення в межах мереж, які належать або використовуються (експлуатуються) Товариством іншим, окрім ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», суб'єктом господарювання.

3.8. *Визначення бар'єрів для вступу на ринок*

- (37) Бар'єрами для вступу на даний ринок потенційних конкурентів є, зокрема: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних фінансових ресурсів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого опалення; адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю отримання ліцензії на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами.

3.9. *Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища* ***Відповідача***

- (38) Таким чином, урахувавши вищезазначене, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» є таким, що протягом 2015-листопада 2019 років у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» для надання послуг з централізованого опалення своїм абонентам (споживачам), займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого опалення населенню, як таке, що не має на цьому ринку жодного конкурента.

4. *Зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку*

4.1. *Обставини справи, пов'язані із проведенням розрахунків за надані послуги без урахування показів приладів обліку теплової енергії*

- (39) Порядок розрахунків споживачів за одержані житлово-комунальні послуги, а саме – послуги з централізованого опалення визначено наступними положеннями нормативно-правових актів.
- (40) Частиною першою статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (в редакції, діючій до 01.05.2019 року) передбачено, що плата за житлово-комунальні послуги нараховується щомісячно відповідно до умов договору в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
- (41) Відповідно до частини другої цієї ж статті Закону розмір плати за комунальні послуги розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів та показань засобів обліку або за нормами, затвердженими в установленому порядку. У разі наявності засобів обліку оплата комунальних послуг здійснюється виключно на підставі їх показників на кінець розрахункового періоду згідно з умовами договору, крім випадків, передбачених законодавством.
- (42) Положення пункту 18 Правил № 630 визначають, що розрахунковим періодом для оплати є календарний місяць. Плата за послуги вноситься не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим, якщо договором не встановлено інший строк.

- (43) Пунктом 20 цих Правил передбачено, що плата за надані послуги вноситься споживачем відповідно до показань засобів обліку води і теплової енергії або затверджених нормативів (норм) споживання на підставі платіжного документа (розрахункової книжки, платіжної квитанції тощо) або відповідно до умов договору на встановлення засобів обліку.
У платіжному документі передбачаються графи для зазначення поточних і попередніх показань засобів обліку води, теплової енергії, різниці цих показань або затверджених нормативів.
- (44) Відповідно до пункту 12 Правил № 630 у разі встановлення будинкових засобів обліку теплової енергії споживач оплачує послуги згідно з їх показаннями пропорційно опалюваній площі (об'єму) квартири (будинку садибного типу) за умови здійснення власником, балансоутримувачем будинку та/або виконавцем заходів з утеплення місць загального користування будинку.
У разі нездійснення таких заходів споживач не сплачує за опалення місць загального користування будинку.
- (45) Таким чином, нарахування ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» вартості послуг з централізованого опалення має здійснюватися з урахуванням тривалості звітнього періоду надання послуг, а саме – дати фактичної подачі теплового носія кінцевому споживачу та дати закінчення відповідного звітнього періоду, а також обсягу наданих послуг за вказаний період. Тобто, законодавчо визначений обов'язок щодо оплати наданих послуг споживачем передбачає здійснення такої оплати саме за фактично спожиті об'єми послуг у відповідному розрахунковому періоді, який визначається тривалістю в один календарний місяць.

4.1.1. Обставини справи, встановлені за результатами розгляду звернення мешканців багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2А

- (46) Відділенням, за результатами дослідження обставин, наведених у Колективному зверненні мешканців будинку за адресою: вул. Образцова, 2-А, були виявлені обставини, які підтверджують недодержання вимог законодавства під час проведення нарахувань за вказані послуги, а саме – **не врахування обсягів фактично наданих послуг.**
- (47) Як зазначено у Колективному зверненні, лічильник теплової енергії у будинку за вищенаведеною адресою було встановлено до початку опалювального періоду 2016-2017 років, однак взято в експлуатацію лише 11.11.2016 року, що стало причиною нарахування вартості послуг ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» до вказаної дати без урахування показів лічильника з початку опалювального сезону (21.10.2016 року) по 11.11.2016 року. За результатами аналізу зазначених обставин, наданих пояснень Товариства, а також положень законодавства у сфері надання послуг з централізованого опалення, Відділенням з'ясовано наступне.
- (48) Технічні умови на встановлення приладу обліку теплової енергії у будинку за адресою: вул. Образцова, 2-А, були видані ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» 17.03.2016 року.
- (49) 18.08.2016 року за адресою вищезазначеного будинку у присутності представників ПАТ «Миколаївська ТЕЦ», монтажної організації - ТОВ «Юг Тех Сервіс», балансоутримувача - ТОВ «Николаевдомсервис» та представника уповноваженого органу у сфері метрології – ДП «Миколаївський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» (надалі – ДП «Миколаївстандартметрологія») було складено Акт приймання приладів обліку в експлуатацію після монтажу приладу обліку теплової енергії (надалі – Акт від 18.08.2016 року). У вказаному акті, який було надано ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» до територіального відділення листом від 10.02.2017 року № 10-01/243 на вимогу про надання інформації від 25.01.2017 № 1-292/80-82, представником ДП

«Миколаївстандартметрології» було внесено запис про відсутність манометрів ДМ-05-МП-39 і термометрів ТТЖ 1-150С, та зазначено в якості рекомендації: **«доукомплектувати узел учета манометрами техническими (4 шт.) и термометрами (2 шт.) согласно рабочего проекта»** (мова оригіналу). З цих причин вказаний акт не було враховано ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» **як такий, що засвідчує належний ввід в експлуатацію** загальнобудинкового приладу обліку теплової енергії. При цьому, як вказує Товариство у вищенаведеному листі, зазначений Акт є **актом монтажу приладу обліку теплової енергії, а не актом вводу в експлуатацію.**

- (50) Як з'ясовано Відділенням, у вказаному акті, а саме – у пункті 4 міститься положення **щодо його готовності до експлуатації.**
- (51) Відповідно до наряду подачі теплового носія № 5000-133 від 21.10.2016 року надання послуг з централізованого опалення за будинком розпочалось Товариством 21.10.2016 року.
- (52) Як повідомляє ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» (лист від 10.02.2017 року № 10-01/243), **11.11.2016 року** представниками вищенаведених організацій було складено Акт прийомки приладів обліку теплової енергії в експлуатацію (надалі – Акт від 11.11.2016 року) у будинку за адресою: вул. Образцова, 2-А, **що стало підставою початку проведення нарахувань вартості послуг з централізованого опалення мешканцям будинку з урахуванням показів лічильника.**
- (53) У своїх поясненнях щодо причин здійснення обліку теплової енергії відповідно до показників встановленого лічильника у вищенаведеному будинку - саме з **11.11.2016 року, а не з початку опалювального сезону (21.10.2016 року),** Товариство посилається на положення пункту 7.2.31. Правил технічної експлуатації теплових мереж, відповідно до яких вузол обліку споживача визнається допущеним до ведення обліку отриманої теплової енергії після підписання акта представниками енергопостачальної організації, споживача і метрологічного центру ЦОВМ (метрологічний центр спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері метрології) та його затвердження в установленому порядку. Таким чином, Товариство стверджує, що облік теплової енергії і теплоносія на основі показів вузла обліку споживача, здійснюється з **моменту підписання акта про прийняття його в експлуатацію.**
- (54) Товариством було зазначено, що на початок опалювального сезону 2016-2017 років прилад обліку по будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2А, **не був готовий до експлуатації,** про що свідчить комісійний акт на монтаж приладів вимірювання теплової енергії, який складено 18.08.2016 року та містить зауваження територіального органу центрального органу виконавчої влади в сфері метрології.
- (55) Додатково до раніше наданих пояснень листом від 06.03.2017 року № 10-01/379 на вимогу про надання інформації від 27.02.17 № 1-292/80-252 Товариством, з приводу неможливості проведення розрахунків за показниками встановленого лічильника за період з 21.10.2016 по 11.11.2016 року, було зазначено наступне.
- (56) Лічильник теплової енергії станом на 18.08.2016 року встановлений згідно розробленого проекту та виданих технічних умов. Пунктом 7.2.30 Правил технічної експлуатації теплових мереж визначено, **що при допуску до експлуатації вузла обліку слід перевірити:**
- відповідність діапазонів вимірювань ЗВТ, встановлених у вузлах обліку, діапазонам вимірюваних параметрів;
 - якість монтажу ЗВТ і лійні зв'язку, а також відповідність монтажу вимогам паспорта і проектної документації.
- (57) **Як вказує Товариство, під час огляду приладу обліку в міжопалювальний сезон при відсутності теплоносія - виявити його технічний стан неможливо, тому і вузол не вважається придатним до експлуатації.**
- (58) Цим же листом Теплопостачальник вкотре наголошує на необхідності встановлення

манометрів та термометрів, про відсутність яких було зазначено у Акті від 18.08.2016 року, а також зазначає, що необхідність складання акту вводу в експлуатацію лічильника теплової енергії обумовлена вимогами пункту 7.2.44 Правил експлуатації теплових мереж, яким визначено, що після проведення монтажу та пусконаладжувальних робіт споживачем та теплопостачальною організацією складається акт про прийняття комерційного вузла обліку в експлуатацію.

- (59) Також у листі Товариство навело пояснення, які, на його думку, підтверджують необхідність складання акту вводу в експлуатацію та які підтверджують різницю між таким актом та актом монтажу. ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» вказує, що згідно пункту 7.2.37. Правил, теплотлічильник, крім показань на табло кількості спожитої теплової енергії за визначений час, повинен показувати:

- миттєву (за годину) кількість теплової енергії;
- час роботи або простою теплотлічильника;
- об'єм або масу теплоносія, що пройшов через подавальний та зворотній трубопроводи за визначений час і миттєвий;
- поточне і середнє за визначений час значення температури теплоносія в подавальному та зворотному трубопроводах.

Вищевказані параметри в акті монтажу відсутні, а тому акт від 18.08.2016 року не може вважатися актом прийомки в експлуатацію. Вузол теплової енергії не може бути прийнятим в експлуатацію без проведення пусконаладжувальних робіт (пункт 7.2.44 Правил), тому Товариство не мало підстав для прийняття такого приладу обліку в якості розрахункового з початку опалювального сезону з 21.10.2016 року.

- (60) Як зазначає Товариство, необхідність складання акту монтажу виникає в міжопалювальний сезон, при значній кількості (понад 280 шт. в 2016 році) встановлення приладів обліку теплової енергії, для прискорення прийомки вузлів в експлуатацію після початку опалювального сезону. При прийнятті вузла обліку після початку опалювального сезону складається акт прийомки в експлуатацію.

- (61) Підсумовуючи зазначене, не прийняття загальнобудинкового приладу обліку теплової енергії за вказаною адресою, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» обґрунтовує наступним:

- вимогами Правил експлуатації теплових мереж, які, на думку Товариства, передбачають можливість введення приладу обліку в експлуатацію лише після пуску теплової енергії;
- відсутністю додаткових приладів (манометрів та термометрів), наявність яких передбачена Правилами.

- (62) Відділенням були проаналізовані наведені пояснення Товариства, а також досліджені окремі обставини вводу в експлуатацію загальнобудинкового лічильника у вказаному будинку.

- (63) Як вже було зазначено, виходячи із положень Правил № 630, нарахування вартості послуг з централізованого опалення здійснюється з урахуванням показів приладів обліку, у разі їх встановлення.

- (64) Порядок вводу приладів обліку теплової енергії до експлуатації визначено положеннями Правил експлуатації теплових мереж. Так, відповідно до пункту 7.2.31. допуск до експлуатації вузла обліку теплової енергії у споживача здійснюється представником енергопостачальної організації в присутності представників споживача та метрологічного центру ЦОВМ, про що складається відповідний акт.

Акт складається у трьох примірниках, один з яких одержує представник споживача, другий - представник енергопостачальної організації, а третій - представник метрологічного центру ЦОВМ. Акт допуску до експлуатації вузла обліку теплової енергії у споживача затверджується керівником енергопостачальної організації.

У разі виявлення порушень вимог цих Правил вузол обліку до експлуатації не приймається і в акті наводиться повний перелік виявлених недоліків із зазначенням пунктів Правил, положення яких порушено.

При допуску до експлуатації вузла обліку у споживача після одержання акта представник енергопостачальної організації пломбує ЗВТ вузла обліку теплової енергії і теплоносія.

Вузол обліку споживача визнається допущеним до ведення обліку отриманої теплової енергії і теплоносія після підписання акта представниками енергопостачальної організації, споживача і метрологічного центру ЦОВМ та його затвердження в установленому порядку.

Облік теплової енергії і теплоносія на основі показів ЗВТ вузла обліку споживача здійснюється з моменту підписання акта про його прийняття в експлуатацію.

- (65) Таким чином, територіальне відділення доходить висновку, що свідченням належного вводу в експлуатацію лічильника теплової енергії є **підписання відповідного акту представниками відповідних уповноважених організацій.**
- (66) Згідно даних, зазначених в Акті від 18.08.2016 року, лічильник теплової енергії зав. № 78058159/16 було опломбовано пломбами ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» в кількості 6 штук. При цьому, як вже було зазначено, вказаний акт було підписано представниками уповноважених організацій та балансоутримувачем.
- (67) З метою об'єктивного розгляду всіх суттєвих обставин, які мають значення для прийняття висновків щодо відповідності дій Товариства вимогам законодавства про захист економічної конкуренції, Відділенням були запитані пояснення у суб'єктів господарювання: балансоутримувача - ТОВ «Николаевдомсервис» та монтажної організації, яка встановлювала вказаний прилад обліку теплової енергії.
- (68) Листом від 06.03.2017 року № 64 ТОВ «Николаевдомсервис», на вимогу про надання інформації від 27.02.17 № 1-292/80-248, повідомило, що встановлення лічильника теплової енергії у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2А, здійснювалось Департаментом житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради за рахунок бюджетних коштів.
- (69) Цим же листом, балансоутримувачем будинку було зазначено, що **відсутність манометрів технічних та термометрів не призводить до неможливості здійснення розрахункового обліку теплової енергії, спожитої мешканцями будинку.** На думку ТОВ «Николаевдомсервис», відповідно до Акту від 18.08.2016 року, покази лічильника можуть використовуватися в якості розрахункових.
- (70) Крім того, ТОВ «Николаевдомсервис» було зазначено, що лише **01.03.2017 року** робітниками ТОВ «Юг Тех Сервіс» були виконані роботи щодо встановлення манометрів 1,6 МПа в кількості 4 шт. та термометрів ТТЖ 0-150С в кількості 2 шт. в будинку за адресою: вул. Образцова, 2-А.
- (71) Тобто, виходячи із матеріалів заяви, розрахунки за показниками приладу обліку проводились з 11.11.2016 року, незважаючи на те, що відсутні прилади (манометри), про які було вказано в акті, були встановлені тільки 01.03.2017 року. Тобто, їх відсутність ніяким чином не могла зашкодити точності відповідних вимірювань та нарахувань, що здійснювались майже на протязі всього опалювального періоду.
- (72) За фактичними обставинами, пов'язаними з прийняттям приладу обліку за адресою: вул. Образцова, 2А, в експлуатацію були надані територіальному відділенню відповідні пояснення і монтажною організацією - ТОВ «Юг Тех Сервіс». Так, листом від 07.03.2017 року № 3/1 ТОВ «Юг Тех Сервіс» на вимогу про надання інформації від 27.02.17 № 1-292/80-249 повідомило Відділення, що, на його думку, лічильник теплової енергії Multical UF, встановлений у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2А, як пристрій, який згідно положень Правил користування тепловою енергією, призначений для вимірювання спожитої або переданої теплової енергії, відповідав вимогам та параметрам розробленого проекту станом на 18.08.2016 року. При цьому, ТОВ «Юг Тех Сервіс» із посиланням на пункт 7.2.30 Правил технічної

експлуатації теплових мереж, звертає увагу Відділення на те, що складання акту про відповідність монтажу є необхідною умовою лише для ЗВТ, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску. Вузол обліку ДТ (надалі - джерело теплопостачання) визнається придатним для здійснення обліку з моменту підписання відповідного акта комісією з представників теплопостачальної організації, теплопостачальника та метрологічного центру спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері метрології. Також монтажною організацією зазначено, що останнім абзацом пункту 7.2.30 Правил технічної експлуатації теплових мереж передбачено здійснення перед кожним опалювальним сезоном перевірки готовності вузла обліку теплової енергії до експлуатації, про що складається відповідний акт.

- (73) Окрім наведеного, Відділенням були отримані пояснення від ТОВ «Юг Тех Сервіс» з приводу необхідності складання Акту приймання приладу обліку в експлуатацію від 11.11.2016 року, на що монтажною організацією було зазначено наступне.
- (74) Як зазначає монтажна організація у листі від 07.03.2017 року № 3/1, складання вказаного акту, в першу чергу, передбачено нормативними документами теплопостачальної організації, за їх ініціативи такий акт і було складено. ТОВ «Юг Тех Сервіс» у наданих поясненнях доходить до висновку, що акт приймання приладу обліку в експлуатацію від 11.11.2016 року складено на виконання останнього абзацу пункту 7.2.30. Правил експлуатації теплових мереж, як акт перевірки готовності вузла обліку теплової енергії до експлуатації перед опалювальним сезоном. На думку ТОВ «Юг Тех Сервіс», різниця між актами, складеними 18.08.2016 року та 11.11.2016 року, зводиться лише до того, що перший складений до фактичного пуску тепла, а останній - безпосередньо після початку опалювального сезону.
- (75) Окрім того, листом від 03.08.2017 року № 9 ТОВ «Юг Тех Сервіс» на вимогу про надання від 20.07.2017 № 1-292/80-1044 повідомило територіальне відділення, що складання Акту від 18.08.2016 року здійснювалось на бланку ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та за його ініціативи. При цьому, як зазначає ТОВ «Юг Тех Сервіс», його участь у складанні вказаного акту не передбачена положеннями законодавства, однак, за ініціативи Товариства за повідомленням у телефонному режимі ТОВ «Юг Тех Сервіс» прийняло участь у складанні такого акту та його підписанні.
- (76) Цим же листом ТОВ «Юг Тех Сервіс», посилаючись на положення пункту 7.2.30 Правил експлуатації теплових мереж, вкотре підтвердило свою позицію щодо того, що загальнобудинковий прилад обліку теплової енергії є придатним до експлуатації саме з 18.08.2016 року, оскільки була цілком дотримана процедура його прийняття в експлуатацію, про що свідчить акт від 18.08.2016 року підписаний уповноваженими представниками, як балансоутримувача будинку по вул. Образцова, 2-А, - ТОВ «Николаевдомсервис», так і центрального органу виконавчої влади у сфері метрології – ДП «Миколаївстандартметрологія».
- (77) На запит територіального відділення від 20.07.2017 року № 1-292/80-1044, з питань взяття ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» загальнобудинкових приладів обліку теплової енергії інших багатоквартирних будинків вже після початку опалювального періоду 2016-2017 років за деякими багатоквартирними будинками, зокрема: вул. Г. Гонгадзе, 28; вул. Морехідна, 9; вул. Шосейна, 83; вул. Образцова, 3; пр. Центральний, 29; вул. Садова, 31-А; вул. Погранична, 43; вул. Погранична, 78-Г; вул. Заводська, 2-Б; вул. Заводська, 2-В; вул. Заводська, 2-Г; вул. Погранична, 52; вул. Погранична, 54; вул. Погранична, 72; вул. Заводська, 13, корп. 5,6; вул. Заводська, 5; вул. Заводська, 7; вул. Заводська, 3, корп. 1; вул. Погранична, 80-А; вул. Чкалова, 99; вул. Заводська, 15, корп. 1, ТОВ «Юг Тех Сервіс» повідомило, що, на його думку, датою введення в експлуатацію приладів обліку теплової енергії, встановлених у вказаних будинках слід вважати - дату монтажу. При цьому, суб'єктом господарювання було зазначено, що надання пояснень про причини взяття таких приладів обліку в експлуатацію не з початку опалювального сезону належить

до компетенції ПАТ «Миколаївська ТЕЦ».

(78) За результатами аналізу вищенаведених пояснень Товариства, а також інформації, повідомленої монтажною організацією - ТОВ «Юг Тех Сервіс» та балансоутримувачем будинку - ТОВ «Николаевдомсервис», територіальне відділення доходить наступних висновків.

(79) Відповідно до пункту 7.2.30. Правил технічної експлуатації теплових мереж допуск до експлуатації вузла обліку ДТ здійснюється за участю представників теплопостачальної організації, ДТ та ЦОВМ, про що складається відповідний акт. Акт складається у трьох примірниках, один з яких одержує представник ДТ, другий-представник теплопостачальної організації, третій-представник метрологічного центру ЦОВМ. Для допуску до експлуатації вузла обліку теплової енергії представник ДТ подає:

- принципів схеми підключення виводів ДТ;
- проект вузла обліку, погоджений теплопостачальною організацією, метрологічний центр ЦОВМ;
- паспорти ЗВТ, що входять до складу вузла обліку;
- документи про перевірку ЗВТ вузла обліку;
- свідоцтво про державну метрологічну атестацію вузла обліку теплової енергії (ця вимога стосується тільки тих ЗВТ, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску);
- акт про відповідність монтажу до вимог чинних НД (ця вимога стосується тільки тих ЗВТ, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску);
- змонтований і перевірений на працездатність вузол обліку теплової енергії і теплоносія, включаючи ЗВТ, що реєструють параметри теплоносія.

При допуску до експлуатації вузла обліку слід перевірити:

- відповідність заводських номерів ЗВТ, указаних у їх паспортах, номерам ЗВТ на вузлі обліку;
- відповідність діапазонів вимірювань ЗВТ, установлених у вузлах обліку, діапазонам вимірюваних параметрів;
- якість монтажу ЗВТ і ліній зв'язку, а також відповідність монтажу вимогам паспорта і проектної документації;
- наявність відповідних пломб.

Якщо під час огляду вузла обліку виявлено порушення вимог цих Правил, вузол обліку до експлуатації не приймається і в акті наводиться повний перелік виявлених порушень з посиланням на конкретні норми Правил.

У разі позитивного рішення щодо допуску вузла обліку ДТ до експлуатації представник теплопостачальної організації пломбує ЗВТ вузла обліку теплової енергії і теплоносія.

Вузол обліку ДТ визнається придатним для здійснення обліку постачання теплової енергії і теплоносія з моменту підписання відповідного акта комісією з представників теплопостачальної організації, ДТ та метрологічним центром ЦОВМ. Заявка від ДТ до метрологічного центру ЦОВМ та теплопостачальної організації щодо оформлення допуску вузла обліку ДТ до експлуатації подається не пізніше ніж за 5 робочих днів до запланованої дати допуску. Допуск має бути здійснено не пізніше ніж через 15 робочих днів з моменту подання заявки. Перед кожним опалювальним періодом здійснюється перевірка готовності роботи вузлів обліку теплової енергії, про що представниками ДТ та енергопостачальної організації складається відповідний акт.

(80) Пунктом 7.2.31. цих Правил визначено порядок допуску до експлуатації вузла обліку теплової енергії у споживача: здійснюється представником енергопостачальної організації в присутності представників споживача та метрологічного центру ЦОВМ, про що складається відповідний акт.

Акт складається у трьох примірниках, один з яких одержує представник споживача, другий - представник енергопостачальної організації, а третій - представник метрологічного центру ЦОВМ. Акт допуску до експлуатації вузла обліку теплової енергії у споживача затверджується керівником енергопостачальної організації.

Для допуску вузла обліку теплової енергії до експлуатації представник споживача повинен подати:

- принципову схему теплового пункту;
- проект на вузол обліку, погоджений з енергопостачальною організацією та метрологічним центром ЦОВМ;
- паспорти на ЗВТ вузла обліку;
- документи про перевірку ЗВТ вузла обліку з чинним тавром державного повірника;
- свідоцтво про державну метрологічну атестацію вузла обліку теплової енергії (ця вимога стосується тільки тих ЗВТ, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску);
- акт про відповідність монтажу вимогам чинних нормативних документів (ця вимога стосується тільки тих ЗВТ, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску);
- змонтований і перевірений на працездатність вузол обліку теплової енергії і теплоносія, уключаючи ЗВТ, що реєструють параметри теплоносія.

При допуску вузла обліку до експлуатації має бути перевірено:

- відповідність заводських номерів на ЗВТ обліку вказаним у їх паспортах;
- відповідність діапазонів вимірювань установлених ЗВТ обліку діапазонам вимірюваних параметрів;
- якість монтажу ЗВТ і ліній зв'язку, а також відповідність монтажу до вимог паспортів і проектної документації;
- наявність пломб.

У разі виявлення порушень вимог цих Правил вузол обліку до експлуатації не приймається і в акті наводиться **повний перелік виявлених недоліків** із зазначенням пунктів Правил, положення яких порушено.

При допуску до експлуатації вузла обліку у споживача після одержання акта представник енергопостачальної організації пломбує ЗВТ вузла обліку теплової енергії і теплоносія.

Вузол обліку споживача визнається допущеним до ведення обліку отриманої теплової енергії і теплоносія після підписання акта представниками енергопостачальної організації, споживача і метрологічного центру ЦОВМ та його затвердження в установленому порядку.

Облік теплової енергії і теплоносія на основі показів ЗВТ вузла обліку споживача здійснюється з моменту підписання акта про його прийняття в експлуатацію.

Виклик споживачем представника енергопостачальної організації та метрологічного центру ЦОВМ для оформлення допуску вузла обліку до експлуатації здійснюється не менше ніж за 5 днів до передбаченого дня оформлення вузла обліку, а рішення про допуск в експлуатацію має бути прийнято не пізніше ніж через 10 днів з моменту подання заявки споживачем.

Перед кожним опалювальним сезоном здійснюється перевірка готовності вузла обліку теплової енергії до експлуатації, про що складається відповідний акт.

- (81) Отже, виходячи з наведених положень законодавства та відомостей, зазначених в Акті від 18.08.2016 року, а саме – підписів **представників теплостачальної організації, балансоутривувача - ТОВ «Николаевдомсервис» та метрологічного центру ЦОВМ - ДП «Миколаївстандартметрологія» та відсутність виявлених порушень**, загальнобудинковий лічильник теплової енергії, встановлений у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2А, слід вважати таким, що введений в експлуатацію, а його покази можуть бути використані в якості розрахункових.
- (82) При цьому, посилення Товариства на пункт 7.2.44. Правил технічної експлуатації

теплових мереж, як на такий, що обумовлює необхідність проведення пусконаладжувальних робіт за результатами яких складається акт про прийняття комерційного обліку теплової енергії, є **некоректними з огляду на наступне.**

- (83) Пункт 7.2.44. Правил технічної експлуатації теплових мереж **викладено у наступній редакції:** *монтаж приладів обліку теплової енергії та об'єму (маси) теплоносія має виконуватися згідно з погодженим енергопостачальною організацією проектом.*
- (84) Виходячи з наведеного, зазначені положення не містять обов'язкової умови щодо складання акту прийому в експлуатацію та необхідність проведення пусконаладжувальних робіт. Окрім того, некоректним є твердження Товариства щодо складання Акту монтажу приладу обліку, який, як вказує Товариство, було складено саме 18.08.2016 року. Згідно пункту 7.2.30. Правил вказаний акт складається лише у випадку монтажу **тих засобів вимірювальної техніки, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску, натомість, згідно даних проекту, лічильник, який встановлено у вказаному будинку, здійснює вимірювання за допомогою ультразвукового витратоміру на подавальному та зворотному трубопроводах та відповідних термодатчиків.**
- (85) Як визначено положеннями пункту 7.2.30. Правил експлуатації теплових мереж, перед кожним опалювальним періодом проводиться перевірка готовності роботи вузлів обліку теплової енергії. Враховуючи, що подача теплового носія до внутрішньобудинкових мереж відбулась 21.10.2016 року, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» мала забезпечити відповідний облік теплової енергії у вказаному будинку з початку опалювального періоду. Зазначене підтверджується також і положеннями пункту 4 розділу IV «Порядок підготовки теплових господарств до опалювального періоду» Правил підготовки теплових господарств до опалювального періоду, затверджених спільним Наказом Міністерства палива та енергетики України та Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 10.12.2008 №620/378, а саме: перед початком опалювального періоду суб'єкти відносин у сфері теплопостачання проводять перевірку готовності систем опалення та системи теплопостачання у цілому **шляхом виконання пробного пуску з метою визначення їх готовності до роботи.** Пробний пуск здійснюється після закінчення робіт з підготовки систем теплопостачання до опалювального періоду. Початок і тривалість пробного пуску встановлюються графіком ДТ (теплопостачальної організації, надавача послуг), який слід довести до відома споживачів не пізніше ніж за три доби до початку пробного пуску.
- (86) У своїх поясненнях, наданих листом від 22.03.2017 року № 10-02/456 на вимогу про надання інформації від 10.03.17 № 1-292/80-337, Товариство зазначає про значну кількість будинків, обладнаних приладами обліку теплової енергії, за якими необхідно було здійснити прийом вузла обліку теплопостачання в експлуатацію у перший місяць опалювального періоду. Водночас, Відділення вважає такі пояснення необґрунтованими та такими, що не звільняють Товариство від виконання законодавчо визначених обов'язків щодо перевірки готовності приладів обліку саме до початку опалювального сезону. Крім того, виходячи з фактичних обставин, встановлених Відділенням, при прийнятті приладу обліку в експлуатацію за будинком по вул. Образцова, 2А, дії Теплопостачальника щодо:
- не врахування показників лічильника у період з 21.10.2016 по 11.11.2016 року, не зважаючи на належно складений акт від 18.08.2016 року, який засвідчує готовність приладу обліку до експлуатації;
 - відсутність будь-яких зауважень щодо зафіксованих показників після початку опалювального сезону при складанні акту від 11.11.2016 року, що свідчить про справну роботу приладу обліку у період з 21.10.2016 по 10.11.2016 року, характеризують його поведінку саме як монопольного утворення, яке, використовуючи свою владу на ринку, прагне отримати додаткові переваги під час

здійснення власної господарської діяльності за рахунок ущемлення інтересів споживачів-фізичних осіб.

- (87) Окрім того, Відділенням з приводу не прийняття засобів обліку теплової енергії з початку опалювального сезону листом від 20.07.17 № 1-292/80-1047 були запитані відповідні пояснення в уповноваженого державного органу з контролю за режимами споживання теплової енергії - Держенергонагляду у Миколаївській області.
- (88) Листом від 15.08.2017 року № 28/13-08-633 Держенергонагляд у Миколаївській області, посилаючись на положення пункту 7.2.31 Правил технічної експлуатації теплових мереж, зазначив, що у разі відсутності зауважень до вузла обліку рішення про допуск в експлуатацію має бути прийнято не пізніше ніж через 10 днів з моменту подання заявки споживачем. У випадку з будинком, розташованим за адресою по вул. Образцова, 2-А, енергопостачальною організацією вказаний термін не було дотримано.
- (89) Окрім того, у своїй відповіді Держенергонагляд у Миколаївській області звертає увагу територіального відділення на відсутність підпису керівництва ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» на Актах від 18.08.2016 року та від 11.11.2016 року, який би свідчив про затвердження актів в установленому порядку та допущення вузла обліку до експлуатації.
- (90) Листом від 20.07.2017 року № 1-292/80-1047 Відділенням у Держенергонагляду у Миколаївській області, як компетентного органу у сфері державного контролю за споживанням теплової енергії було запитано таке: *«чи можливий ввід в експлуатацію загальнобудинкового лічильника тепла до моменту подачі теплового носія. Якщо ні, зазначити, чим саме це обумовлено»* (мова оригіналу).
 На що, Держенергонаглядом у Миколаївській області листом від 15.08.2017 року № 28/13-08-633 надано таку відповідь: *«Відповідно до пункту 7.2.31 Правил: При допуску вузла обліку до експлуатації має бути перевірено:*
 - *відповідність заводських номерів на ЗВТ обліку вказаним у їх паспортах;*
 - *відповідність діапазонів вимірювань установлених ЗВТ обліку діапазнам вимірюваних параметрів;*
 - *якість монтажу ЗВТ і ліній зв'язку, а також відповідність монтажу до вимог паспортів і проектної документації;*
 - *наявність пломб.*
Перевірка вказаних параметрів не потребує подачі теплового носія, тобто ввід в експлуатацію загальнобудинкового лічильника тепла можливий до подачі теплового носія» (мова оригіналу).
- (91) Таким чином, вищенаведені роз'яснення фактично підтверджують можливість прийняття в експлуатацію будинкового приладу обліку теплової енергії до початку подачі теплового носія, а це, у свою чергу, спростовує пояснення, надані Товариством листами від 10.02.2017 року № 10-01/243 та від 06.03.2017 року № 10-01/379, у яких ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» висловлює власну позицію щодо неможливості виявити технічний стан приладу обліку в міжопалювальний період за умов відсутності подачі теплового носія.
- (92) Окрім того, територіальним відділенням у ході розгляду справи аналізувалась необхідність складання акту монтажу загальнобудинкового приладу обліку теплової енергії, зокрема, на прикладі фактичних обставин, повідомлених у Колективному зверненні мешканців багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2-А.
- (93) Так, враховуючи, що у своїх поясненнях ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» посилається на необхідність складання спочатку Акту приймання приладу обліку в експлуатацію після монтажу, а потім безпосередньо Акту приймання приладів обліку в експлуатацію, Відділенням у Держенергонагляду у Миколаївській області *було запитано перелік нормативно-правових документів, якими передбачена*

необхідність складання Акту приймання приладу обліку в експлуатацію після монтажу.

- (94) На що, у своєму листі від 15.08.2017 року № 28/13-08-633, Держенергонаглядом у Миколаївській області було повідомлено про те, що Правилами експлуатації теплових мереж **не передбачена необхідність складання Акту приймання приладів обліку в експлуатацію після монтажу.**
- (95) Окрім того, щодо фактичних обставин справи, пов'язаних із прийняттям 18.08.2016 року будинкового приладу обліку в експлуатацію у будинку по вул. Образцова, 2-А, Держенергонаглядом у Миколаївській області зазначено слідує: «у випадку з будинком, розташованим за адресою вул. Образцова, 2-А, м. Миколаєва, Акт складено 18.08.2016 року, прилад обліку опломбовано пломбами ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» у кількості 6 шт., акт підписаний представниками Товариства, монтажної організації ТОВ «Югтехсервис», експлуатуючої організації ТОВ «Николаевдомсервис» та ДП «Миколаївський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації», у пункті 4 даного Акту **вказано про готовність приладу обліку до експлуатації, але акт не затверджений керівництвом Товариства. Тобто при затвердженні даного Акту керівництвом ПАТ «Миколаївська ТЕЦ», він свідчив би про готовність загальнобудинкового приладу обліку до експлуатації та використання його показів у якості розрахункових» (мова оригіналу).**
- (96) Також, у наданих поясненнях Держенергонагляд у Миколаївській області вказав, що облік теплової енергії і теплоносія на основі показів засобу вимірювальної техніки вузла обліку споживача здійснюється з моменту підписання акту про його прийняття в експлуатацію.
- (97) При цьому, надаючи оцінку Акту від 11.11.2016 року, а саме: екземпляру, який було надано Відділенню монтажною організацією - ТОВ «Юг Тех сервис», Держенергонагляд у Миколаївській області зауважив, що: *«наданий Акт прийому приладу обліку до експлуатації від 11.11.2016 року складений за відсутності представника метрологічного центру ЦОВМ, даний Акт не затверджений в установленому порядку керівником енергопостачальної організації у відповідності до п.7.2.31 Правил. Відсутність вказаних підписів, є формальними причинами, що призводять до неможливості використання показів приладу обліку в якості розрахункових»* (мова оригіналу).
- (98) Як зазначено вище, такий висновок Держенергонаглядом у Миколаївській області було зроблено на підставі наданого територіальним відділенням екземпляру Акту від 11.11.16 року, який, у свою чергу, був отриманий від монтажної організації - ТОВ «Юг тех сервис» листом від 07.03.2016 року № 3/1 (вх. № 80-03/463 від 09.03.17).
- (99) В той же час, екземпляр Акту від 11.11.2016 року, який було надано ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» на запит територіального відділення від 25.01.2017 № 1-292/80- 82 листом від 10.02.2017 року № 10-01/243, містить підпис представника та штамп Державного підприємства «Миколаївський науково-виробничий центр стандартизації метрології та сертифікації».
- (100) Зазначене може свідчити про фактичну відсутність представника ДП «Миколаївстандартметрологія» при складанні Акт від 11.11.2016 року за адресою багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2-А. На особливу увагу заслуговує інформація Держенергонагляду у Миколаївській області **саме у контексті відсутності необхідності складання Акту приймання приладу обліку в експлуатацію після монтажу та можливості прийняти прилад обліку теплової енергії в експлуатацію до подачі теплової енергії.**
- (101) У своїх поясненнях Держенергонагляд у Миколаївській області висловив власну позицію щодо можливості теплопостачальної організації - ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» забезпечити введення в експлуатацію встановлених будинкових засобів обліку теплової енергії та використання їх показників в якості розрахункових, зазначивши,

окрім вищенаведеного, таке: *«Інспекція вважає, що за наявності в Акті підписів представників енергопостачальної організації, споживача і метрологічного центру ЦОВМ та його затвердження керівництвом енергопостачальної організації, вузол обліку можливо використовувати у якості розрахункового. Товариство має можливість забезпечити введення в експлуатацію встановлених у міжопалювальний період загальнобудинкових приладів обліку та використовувати їх показники при нарахуванні оплати мешканцям багатоквартирних будинків з початку подачі теплового носія»* (мова оригіналу).

- (102) Підсумовуючи вищенаведені пояснення, надані Держенергонаглядом у Миколаївській області, Відділення дійшло наступних висновків:**
- порядок прийняття в експлуатацію будинкових приладів обліку теплової енергії врегульовано, зокрема, положеннями пункту 7.2.31. Правил експлуатації теплових мереж;
 - ввід в експлуатацію будинкових приладів обліку теплової енергії можливий до початку опалювального періоду (подачі теплового носія);
 - законодавством не передбачена необхідність складання Акту приймання приладу обліку в експлуатацію після монтажу;
 - будинковий прилад обліку теплової енергії вважається допущеним до експлуатації, а його показники розрахунковими за умов перевірки параметрів, визначених пунктом 7.2.31. Правил експлуатації теплових мереж та складанні акту допуску до експлуатації вузла обліку, який має бути підписаний представниками енергопостачальної організації, споживача і метрологічного центру центрального органу виконавчої влади у сфері метрології та **затверджений керівництвом енергопостачальної організації.**
- (103)** Таким чином, за умов дотримання порядку прийняття приладу обліку в експлуатацію, які визначені Правилами експлуатації теплових мереж, а саме: складання відповідного акту та його підписання усіма представниками вищенаведених організацій, остаточне рішення щодо допуску вузла обліку до експлуатації та використання його показів в якості розрахункових приймається теплопостачальною організацією.
- (104)** У випадку з прийняттям в експлуатацію лічильника теплової енергії, встановленого за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» 18.08.2016 року було складено Акт приймання приладу обліку в експлуатацію **після монтажу, який не містить відомостей щодо його затвердження керівництвом Товариства, однак, як слідує із положень пункту 7.2.31. Правил № 71, даний акт слід вважати таким, що належним чином засвідчує прийняття приладу обліку в експлуатацію, адже:**
- на виконання положень щодо не прийняття вузла обліку до експлуатації, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» не було зазначено про виявлені недоліки або порушення вимог Правил технічної експлуатації. В Акті від 18.08.2016 року лише вказано, в якості рекомендацій, на необхідності доукомплектування приладу манометрами технічними та термометрами. Однак, як вже було зазначено, відсутність вказаних приладів не могла перешкоджати обліку теплової енергії, що, власне, підтверджується фактичними діями самого Товариства, **адже нарахування оплати за показами приладу обліку розпочалось з 11.11.2016 року, натомість манометри та термометри були встановлені лише у березні 2017 року;**
 - вузол обліку було опломбовано Товариством, що свідчить про його прийняття в експлуатацію, виходячи із положень пункту 7.2.31. Правил;
 - рішення про допуск до експлуатації має бути прийнято не пізніше ніж через 10 днів з моменту подання заявки споживачем, про що зазначено у пункті 7.2.31 Правил, Товариством було порушено цей строк.
- (105)** Вимогою про надання інформації від 20.06.2019р. № 64-02/1102 Відділенням у Відповідача були запитані пояснення щодо відсутності відомостей про затвердження

керівництвом ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» Акту приймання приладу обліку в експлуатацію після монтажу. Листом від 03.07.19 № 10-01/1000 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» не надала чіткої обґрунтованої відповіді, а лише зазначило, що такі акти складаються безпосередньо на місці проведення приймання приладів обліку в експлуатацію за участю представників монтажної організації, балансоутримувача та мешканців будинку.

- (106) Отже, всі наведені вище обставини суперечать доводам ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та свідчать про не зацікавлення Товариства приймати в експлуатацію вказаний лічильник, у якомога стислі терміни, з метою забезпечення ведення комерційного обліку теплової енергії у відповідності до фактичного споживання.
- (107) На запитання Відділення щодо заходів, які були вжиті ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» для здійснення нарахувань за послуги з централізованого опалення мешканцям багатоквартирного будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А, у відповідності до показів встановленого лічильника **у період з 21.10.2016 року по 11.11.2016 року**, Товариство (лист від 07.08.2017 року № 10/1127), посилаючись на положення пункту 7.2.31 Правил № 71 зазначило, що акт про прийняття лічильника в експлуатацію було підписано усіма уповноваженими представниками організацій та суб'єктів господарювання саме 11.11.2016 року, тобто ця дата і є датою початку розрахунків із споживачами за показами приладів обліку теплової енергії.
- (108) Таким чином, Товариство всупереч наявності вже складеного та підписаного Акту прийому приладу обліку в експлуатацію після монтажу від 18.08.2016 року, не визнавало його положень та не використовувало покази лічильника теплової енергії в якості розрахункових.
- (109) З приводу ущемлення інтересів мешканців будинку за адресою: вул. Образцова, 2А, внаслідок неврахування показів приладу обліку за період з 21.10.2016 року по 11.11.2016 року з причин затягуванням Товариством процесу вводу в експлуатацію встановленого лічильника, Відділення звертає увагу на наступне.
- (110) Згідно листа Товариства від 10.02.2017 року № 10-01/243 нарахування вартості послуг з централізованого опалення мешканцям будинку за адресою: вул. Образцова, 2А, було здійснено за розрахунковим тарифом **13,3718 грн. за 1 кв. метр**. При цьому, відповідно до відомості споживання теплової енергії за вказаним будинком, у період з **21.10.2016 року по 31.10.2016 року** споживання становило 5,87 Гкал. Враховуючи загальну величину опалювальної площі будинку - 1165,20 кв. м. та вартість 1 Гкал теплової енергії - 1157,75 грн., **розрахунковий тариф у такому випадку за жовтень 2016 року для мешканців вказаного будинку складав би - 5,83 грн. за 1 кв. м, що майже у 2,3 рази менше за тариф, за яким здійснено нарахування ПАТ «Миколаївська ТЕЦ»**. Зазначене лише підтверджує факт ущемлення інтересів споживачів за рахунок зловживання монопольним становищем Товариством.
- (111) Листом від 14.03.2017 року вх. № 140-03/524/1 гр. **«(інформація з обмеженим доступом)»**, яка мешкає у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2А, було надано додаткові відомості, які свідчать про ущемлення інтересів мешканців вказаного будинку, як споживачів послуг з централізованого опалення, у зв'язку з неврахуванням ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» фактичних обсягів споживання теплової енергії за жовтень 2016 року.
- (112) У листі гр. **«(інформація з обмеженим доступом)»** повідомляє, що до початку опалювального сезону, на загальних зборах мешканців будинку відповідальною особою за зняття показів загальнобудинкового лічильника теплової енергії було обрано - гр. **«(інформація з обмеженим доступом)»**, що проживає у цьому ж будинку в квартирі № 7, яка здавала звіти у терміни, вказані представником ТОВ «Николаевдомсервис». При цьому, мешканці будинку повідомляють, що звіти за спожиту теплову енергію запитувались ТОВ «Николаевдомсервис» у вказаного представника у різні періоди часу, так наприклад: звіт за грудень було здано

14.12.2016 року; за січень 2017 року - 17.01.2017 року, за лютий 2017 року - 21.02.2017 року.

- (113) Таким чином, наведені пояснення лише підтверджують, що ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» не виконує власного законодавчо визначеного обов'язку щодо зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії, а при здійсненні нарахувань за спожиті послуги - не враховує обсягів фактично наданих послуг за окремо взятий місяць. Такі дії призводять до того, що абоненти змушені платити необґрунтовано нараховану суму послуг у звітному місяці, та очікувати подальшого здійснення перерахунку за надані послуги у наступному звітному періоді. Так, наприклад, надаючи звіт щодо обсягів споживання за грудень 2016 року - 14.12.2016 року, мешканці будинку оплачують фактично спожиті обсяги теплової енергії за період з 01.12.2016 року по 13.12.2016 року. Натомість, розрахунок за обсяги, спожиті з 14.12.2016 року по 31.12.2016 року, проводиться Товариством розрахунковим методом за середньодобовим споживанням.
- (114) Так, наприклад, у грудні 2016 року Товариством було здійснено нарахування мешканцям будинку по вул. Образцова, 2А відповідно до фактичного споживання за період з **01.12.2016 по 14.12.2016 року** (12,260 Гкал) **та планового споживання (17,991 Гкал) за період з 15.12.2016 року по 31.12.2016 року**. При цьому, після надходження у січні 2017 року відомостей щодо фактичного споживання (17,77 Гкал) за період з 15.12.2016 по 31.12.2016 року, Товариством було здійснено перерахунок згідно отриманих даних, які на 0,22 Гкал менше планового обсягу, врахованого ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» при здійсненні нарахувань за попередній місяць. Однак, незважаючи на проведені Товариством перерахунки, дії щодо стягнення необґрунтованої суми нарахованих платежів, негативно впливають на інтереси громадян, оскільки останні змушені оплатити завищені рахунки у звітному місяці.
- (115) У листі від 06.03.2017 року № 64 ТОВ «Николаевдомсервис» надало інформацію щодо організації робіт із зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії у будинках, що перебувають на його балансі. Так, балансоутримувач вказує, що такі роботи організуються мешканцями відповідних будинків. Відповідальні за зняття показів передають складену відомість про споживання теплової енергії майстру ТОВ «Николаевдомсервис», яка в свою чергу, передає їх до ПАТ «Миколаївська ТЕЦ». При цьому ТОВ «Николаевдомсервис» наголошено, що в складовій тарифу з утримання будинків та прибудинкових територій виконання вищевказаних робіт непередбачено, а мешканці деяких будинків уклали договори на обслуговування приладів обліку та передачі даних з приладів до Товариства з приватними фірмами.
- (116) За звітний період - жовтень 2016 року у строк до 31 жовтня 2016 року ТОВ «Николаевдомсервис» були передані відомості до ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» про теплоспоживання за такими будинками: Погранична, 43, 47, 72, 78Б, 78В; вул. 2-а Слобідська, 73; вул. Чкалова, 97; вул. Погранична, 80; вул. Шосейна, 58, 105; вул. Паризької комуни, 30; вул. Заводська, 3, кор. 2, буд. 19, буд. 21, кор. 2; пр. Центральний, 21, 23; вул. 8-а Поперечна, 1; вул. 8 Березня, 103; вул. 8-а Поперечна, 9; вул. Образцова, 1.
- (117) Однак, згідно відомостей, наданих ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» листом від 10.02.2017 року № 10-01/243, за вказаними будинками у листопаді 2016 року по особових рахунках споживачів були проведені перерахунки, у зв'язку з надходженням відомостей щодо обсягів фактичного споживання теплової енергії у жовтні 2016 року. Таким чином, Відділення приходить до висновку, що Товариством станом до 31 жовтня 2016 року не враховувались фактичні покази лічильників вказаних будинків, які подавались ТОВ «Николаевдомсервис».
- (118) Листом від 19.01.2018 року № 1 мешканці багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2А, повідомили територіальне відділення про свою незгоду з діями

ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», пов'язаними з проведенням нарахувань за послуги з централізованого опалення без урахування відомостей про фактичне споживання теплової енергії за відповідний звітний період. У своєму листі споживачі звертають увагу, що відомість щодо споживання теплової енергії за жовтень-листопад 2017 року була здана до Товариства 21.11.2017 року, а за грудень - 14.12.2017 року. При цьому, споживачі посилаються на те, що такі дії не сприяють прозорості та належному інформуванню про проведенні Товариством нарахування за послуги з централізованого опалення. Також, ними зазначено, що з метою своєчасного подання звітних відомостей про споживання теплової енергії та, відповідно, проведення коректних нарахувань, мешканці будинку звертались на адресу Товариства листом від 10.11.2016 року, де вказано: *«В связи со сложившейся ситуацией, просим Вас разрешить сдавать показания теплового счетчика ежемесячно в абонентский отдел ТЭЦ»* (мова оригіналу).

- (119) На вказану пропозицію ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» листом від 18.11.2016 року № 770-Т відповіло, що експлуатація приладів обліку теплової енергії має здійснюватися спеціалізованим технічним персоналом балансоутримувача будинку, або працівниками спеціалізованого підприємства на договірних засадах. Залучення ж мешканців будинку до роботи з приладами обліку теплової енергії не передбачена діючими нормативно-правовими актами.
- (120) Окрім того, цим же листом щодо поданої мешканцями будинку Відомості споживання теплової енергії за 21-31.10.2016 року, Товариством зазначено: *«додана до листа відомість споживання теплової енергії в існуючому вигляді не є звітним документом - відсутня технічна інформація, яка передбачена формою звітності та реквізити та підпис особи, відповідальної за експлуатацію будинку - на підставі наданої інформації подальші нарахування неможливі»* (мова оригіналу).
- (121) Таким чином, Товариством фактично було відмовлено у прийнятті відомостей щодо обсягів споживання теплової енергії будинком за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А, при проведенні нарахувань за надані послуги. Окрім того, мотивуючи свою відмову, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» не зазначило конкретних вимог, яким не відповідає подана мешканцями відомість. При цьому, слід зазначити, що законодавством не передбачена конкретна форма такої відомості або ж будь-які вимоги щодо її оформлення, в той же час, законодавство передбачає обов'язок здійснення зняття показників загальнобудинкового лічильника теплової енергії саме Товариством. При цьому вимоги пункту 14 Правил надання послуг з централізованого опалення не передбачають наявність підпису балансоутримувача багатоквартирного будинку на відомостях із споживання теплової енергії. Положення законодавства передбачають присутність представника постачальника та споживачів при знятті виконавцем послуг показів лічильника, в даному випадку постачальником і виконавцем виступало ПАТ «Миколаївська ТЕЦ». Отже, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» своїми діями підтверджує намагання уникнути виконання власного зобов'язання щодо зняття показів будинкового лічильника теплової енергії та проведення подальших нарахувань за його показами у відповідному розрахунковому періоді.

4.1.2. Обставини справи, встановлені за результатами розгляду звернення гр. «(інформація з обмеженим доступом)», що мешкає у багатоквартирному будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1

- (122) Вчинення аналогічних дій Товариством було встановлено територіальним відділенням і за іншими будинками міста Миколаєва, які перебувають на балансі ТОВ «Николаевдомсервис». У зверненні від 03.03.2017 року гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* зазначає, що нарахування за послуги з централізованого опалення за особовими рахунками мешканців багатоквартирного будинку за

адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1, Товариством за жовтень 2016 року здійснено як для споживачів, помешкання яких необладнані приладами обліку теплової енергії.

- (123) Листом від 18.04.2017 року гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* на адресу Відділення було надано додаткові пояснення, у яких заявник повідомляє про здійснення зняття показів теплового лічильника у будинку по вул. 8 Поперечна, 1, **безпосередньо працівниками Товариства, представники балансоутримуючого Підприємства не мають відношення до цього процесу.** У цьому ж листі гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* наведено ряд обставин, пов'язаних із роботою теплового лічильника будинку протягом жовтня 2016 року, наданням доступу для зняття його показів, припиненням його роботи. На думку гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, Товариством не виконано власних зобов'язань щодо перевірки готовності вузла обліку до експлуатації перед початком опалювального сезону, а обставини щодо відключення його від електричної енергії, що зумовило припинення фіксації показів лічильника, є необґрунтованими та такими, що свідчать про умисний монополістичний характер поведінки Товариства.
- (124) На підтвердження цього факту зазначеним заявником було надано копію листа ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» від 10.02.2016 року № М-10-05/08, у якому Товариством, у відповідь на звернення абонента, повідомлено про здійснення нарахувань за безприладовим обліком. Причиною таких дій, на думку ПАТ «Миколаївська ТЕЦ», є зазначення у наданому Звіті споживання теплової енергії за будинком по вул. 8 Поперечна, 1, обсягу у розмірі 1 Гкал, що є завідомо недостовірним. Відповідно до знятих ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та ТОВ «Николаевдомсервис» 28.11.2016р. архівних даних лічильника за період з 20.10.2016 по 01.11.2016 року, вдалося виявити, що **лічильник був відключений від електропостачання, час простою становив 212 годин.**
- (125) Відділенням були досліджені вказані заявником обставини, результати якого засвідчують проведення ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» **неправомірних нарахувань за послуги з централізованого опалення мешканцям будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1.**
- (126) Листом від 22.03.2017 року № 10-02/456 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на вимогу територіального відділення від 10.03.2017 року № 1-292/80-337 було надано відповідні пояснення за вищенаведеними обставинами. Так, Товариством, з посиланням на положення пункту 14 Правил надання послуг з централізованого опалення, зазначено про здійснення зняття показів приладу обліку теплової енергії у жовтні 2016 року за адресою багатоквартирного будинку: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1. Однак, у зв'язку з не допуском представників ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» та балансоутримувача - ТОВ «Николаевдомсервис» до приміщення, у якому знаходиться лічильник, Товариством фактично **не було зафіксовано** покази приладу обліку теплової енергії, що підтверджується наданим Відповідачем **Актом від 20.10.2016 року.**
- (127) Згідно інформації, зазначеної в Акті від 20.10.2016 року, доступ до вузла обліку теплової енергії неможливий з причин чергової зміни замка на входній двері підвального приміщення.
- (128) Як зазначає Товариство цим же листом, у листопаді 2016 року ТОВ «Николаевдомсервис» на його адресу було надано Звіт про споживання теплової енергії будинком за адресою: вул. 8 Поперечна, 1, за період з 21.10.2016 по 31.10.2016р. та з 31.10.2016р. по 24.11.2016р.
- (129) При цьому, Товариством були надані наступні пояснення: **«В звіті за період з 21.10.2016року по 31.10.2016року було зазначено теплоспоживання в кількості 1 (одна) Гкал, що є завідомо недостовірним. 28 листопада 2016р. представником ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» в присутності представників ТОВ «Миколаївдомсервис»**

та мешканців були зняті поточні покази приладу обліку теплової енергії, а також архівні дані за період з 20.10.2016р. по 01.11.2016р.

Це дало змогу виявити, що тепловий лічильник був відключений від електричної мережі, внаслідок чого облік теплоспоживання припинився

Час простою лічильника склав 212 годин. Копія акту від 28.11.2016р. додається. Таким чином ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» **не має підстав прийняття звіту за період з 21.10.2016р. по 31.10.2016р. для розрахунку обсягів теплової енергії** (мова оригіналу).

- (130) Листом від 22.03.2017 року № 10-02/456 Товариством було надано **Акт від 28.11.2016 року**, у якому зафіксовано архівні параметри роботи теплового лічильника, згідно яких, починаючи з **23.10.2016 року**, лічильник теплової енергії вказував некоректні дані. Так, відповідно до записів, здійснених в Акті від 28.11.2016 року, станом на 20.10.16 було зафіксовано обсяг споживання 0 Гкал, станом на 21.10.2016 року – 0,302 Гкал, станом на 22.10.2016 року – 0,455 Гкал. Однак, станом на 23.10.2016 року лічильником було зафіксовано температуру подачі теплового носія -50°C, така тенденція простежується до 30.10.2016 року, що свідчить про його некоректну роботу. Разом з тим, вже 31.10.2016 року лічильником був зафіксований обсяг споживання у розмірі 0,819 Гкал.
- (131) Такі дані свідчать, що лічильник фіксував **некоректні покази з 23.10. по 30.10.2016 року, а не з 21.10.2016 по 31.10.2016 року**, як стверджує ПАТ «Миколаївська ТЕЦ». Товариством у наданих поясненнях вказано про час простою лічильника 212 годин, тобто 8,83 діб, в той же час, при здійсненні нарахувань за оплату послуг з централізованого опалення час простою враховано тривалістю в 11 діб.
- (132) Таким чином, нарахування за надані послуги з централізованого опалення мешканцям вищезазначеного багатоквартирного будинку проводились Відповідачем **без урахування показів будинкового лічильника теплової енергії**.
- (133) В той же час, слід зазначити, що наведені вище дії стали можливими завдяки неналежному виконанню Товариством власних зобов'язань щодо зняття показів лічильника теплової енергії у жовтні 2016 року, адже спроба здійснити зняття показів була здійснена Відповідачем 20.10.2016 року, тобто до початку опалювального сезону (подача теплоносія розпочалась 21.10.2016 року), та була безуспішною. Тобто, станом на 20.10.2016 року Товариством не могли бути зафіксовані обсяги споживання теплової енергії або ж виявлення факту некоректної роботи лічильника, у зв'язку з відсутністю подачі теплового носія.
- (134) Листом від 06.03.2017 року № 64 ТОВ «Николаевдомсервис», яке є балансоутримувачем багатоквартирного будинку по вул. 8 Поперечна, 1, зазначило, що згідно вимоги ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» (лист від 29.11.2011р. за вих. № 851-Т «Врегулювання питань експлуатації приладів обліку теплової енергії у житловому фонді») **споживачі знімають покази приладів теплової енергії, складають відомості та передають їх до ТОВ «Николаевдомсервис»**. В свою чергу, ТОВ «Николаевдомсервис» централізовано передає всі відомості до ПАТ «Миколаївська ТЕЦ».
- (135) **Аналіз наданих Товариством доказів засвідчує, що Акт від 20.10.2016 року, яким зафіксовано перешкоди у доступі до вузла обліку теплової енергії, було складено представниками Товариства та підписано представником ТОВ «Николаевдомсервис» - 20.10.2016 року**, в той же час подача теплового носія до будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1, **була здійснена 21.10.2016 року**. Таким чином, 20.10.2016 року ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» не мала змоги забезпечити належне виконання власного зобов'язання щодо зняття показів приладу обліку теплової енергії та проведення нарахувань за ними у жовтні 2016 року, **адже опалювальний сезон ще навіть не розпочався**.
- (136) За період з 20.10.2016 року по 27.10.2016 року Товариство, маючи інформацію про обмежений доступ до приладу обліку теплової енергії вищенаведеного будинку, не

вживало жодних заходів із забезпечення доступу до показів лічильника.

- (137) При цьому, на особливу увагу заслуговує інформація, зазначена Відповідачем в **Акті від 28.11.2016 року**. Так, згідно інформації, яка в ньому відображена, некоректні показники щодо температури подачі теплового носія (-50°C) лічильником було зафіксовано у період з **23.10.2016 року по 30.10.2016 року**. Тобто, 21.10., 22.10. та 31.10.2016 року, тепловий лічильник коректно фіксував обсяг спожитих послуг з централізованого опалення, однак його покази не враховані Товариством.
- (138) Вимогами діючого станом на жовтень 2016 року законодавства не визначена послідовність дій виконавця послуг з централізованого опалення при виявленні фактів некоректної роботи лічильника теплової енергії. В той же час, відповідно до положень пункту 15 Правил № 630, яким регламентовано порядок проведення процедури перевірки засобів обліку, у разі **несправності засобів обліку води і теплової енергії, що не підлягає усуненню**, плата за послуги з моменту її **виявлення** вноситься згідно з нормативами (нормами) споживання.
- (139) Відповідно до наданого Акту від 28.11.2016 року, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» було виявлено несправність загальнобудинкового приладу обліку теплової енергії **28.11.2016 року**.
- (140) Відділення наголошує, що ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» у період безоблікового споживання теплової енергії (21.10.-31.10.2016 року), внаслідок припинення подачі електричної енергії до загальнобудинкового лічильника не мала правових підстав проводити нарахування за надані послуги на підставі нормативів (норм) споживання теплової енергії, адже:
- некоректна робота лічильника була зафіксована тільки 28.11.2016 року;
 - вказаний період враховує дні, за якими спостерігається правильне відображення показників роботи лічильника.
- (141) Листом від 02.02.2018 року № 10-01/151 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на запит територіального відділення надало додаткові пояснення та документи. Зокрема, Відповідачем було зазначено, що можливість здійснення нарахувань показів приладу обліку теплової енергії за період з 21.10.2016 р. по 01.11.2016р. відсутня, у зв'язку з відсутністю обліку спожитої теплової енергії.
- (142) Цим же листом, на питання територіального відділення щодо підстав проведення нарахувань за надані послуги як для абонентів без будинкових лічильників, а не, наприклад, здійснення нарахувань за середньомісячним споживанням або ж споживанням попереднього опалювального періоду, Товариство навело посилання на Правила надання послуг з централізованого опалення та вимоги нормативно-правових актів, якими врегульовані питання проведення нарахувань за безприладовим обліком. При цьому, Товариством було зазначено, що обрання такого способу нарахування, обумовлено саме відсутністю обліку теплової енергії у будинку у період з 21.10.-31.10.2016 року. Як вже було зазначено вище, зазначений період часу враховує дні, коли лічильник був справний та не охоплює період, у якому було виявлено таку несправність, адже, як свідчать вимоги пункту 15 Правил № 630, нарахування за нормами здійснюється лише з моменту виявлення несправності лічильника, яка не підлягає усуненню.
- (143) На питання територіального відділення, сформульоване у вимозі від 17.01.2018 року № 1-292/80-48, а саме: щодо надання документів, які підтверджують, що некоректна робота лічильника теплової енергії у жовтні 2016 року обумовлена саме відключенням від електропостачання, Відповідач у листі від 02.02.2018 року № 10-01/151 зазначив: *«комплект приладів вузла обліку теплової енергії, встановлений у будинку по вул. 8 Поперечна, 1, є таким, що вимагає за своєю конструкцією живлення від зовнішнього джерела електропостачання, зокрема у будинку по вул. 8 Поперечна, 1, живлення задіяне від системи електропостачання будинку*. В разі вимкнення живлення робота вузла обліку (відлік) теплової енергії *припиняється, що не є проявом некоректної роботи приладів обліку, а*

конструктивною особливістю цього приладу. Актом обстеження від 28.11.2016р. виявлено факт відсутності живлення приладу обліку за період з 21.10.2016р. по 31.10.2016р. протягом 212 годин (витяг архіву бази даних приладу обліку теплової енергії за період з 20.10.2016р. по 31.10.2016р. у будинку по вул. 8 Поперечна, 1» *(мова оригіналу).*

- (144) Таким чином, наведені пояснення не містять жодних підтверджуючих документів, які б свідчили про відключення електропостачання, яке подається на лічильник, натомість, підтверджують бездіяльність Товариства протягом жовтня 2016 року, яка виявлялась у невжитті належних заходів по зняттю показів загальнобудинкового лічильника теплової енергії у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1.
- (145) Листом від 03.07.19 № 10-01/1000 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», з приводу не врахування обсягів споживання за 21.10.2016 року – 0,302 Гкал та станом на 22.10.2016 року – 0,455 Гкал, зазначило, що у Товариства відсутній документ, яким було б зафіксовано дані показники.
- (146) Зазначені пояснення не відповідають дійсності, адже саме на основі наявних у Товариства документальних архівних даних, які, зокрема, містять вказані відомості, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» було зроблено висновок про некоректність роботи лічильника, що мало своїм наслідком – проведення нарахувань за без приладовим обліком. Зокрема, зазначені архівні дані містить «Сводная ведомость измереніх параметров за период с 20.10.2016 по 31.10.2016», яка надавалась Товариством на адресу Відділення листом від 02.02.2018 № 10-01/151. Таким чином, Товариством були порушені вимоги законодавства у частині обов'язкового нарахування вартості послуг за будинковим засобом обліку 21.10.2016 року, 22.10.2016 року та 31.10.2016 року, що призвело до неправомірних нарахувань вартості послуги з централізованого опалення кінцевим споживачам.
- (147) Щодо належного виконання обов'язку Товариства із зняття показів загальнобудинкового приладу обліку теплової енергії у вказаному будинку, Відділенням з'ясовано слідуюче.
- (148) Листом від 22.03.2017 року № 10-02/456 ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» зазначило, що у лютому місяці 2017 року ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» були проведені перерахунки мешканцям багатоквартирного будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. 8 Поперечна, 1, враховуючи вимоги Постанови Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 року № 865, у відповідності із середньомісячними показниками будинкових приладів обліку теплової енергії м. Миколаєва, що не сприяло об'єктивному нарахуванню плати за надані послуги мешканцям вказаного будинку за жовтень 2016 року.
- (149) Окрім того, з інформації, наданої ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» вказаним листом, вбачається, що нарахування мешканцям будинку за грудень 2016 року проводились, виходячи з фактичних обсягів споживання (23,0 Гкал) за період з 01.12.2016 по 14.12.2016 року та **планового споживання (33,752 Гкал)** за період з 15.12.2016 року по 31.12.2016 року. У січні 2017 року Товариством, після надходження відомостей щодо фактичного обсягу споживання за період з 15.12.2016 року по 31.12.2016 року, були виконані відповідні перерахунки. При цьому, слід зазначити, що плановий обсяг споживання, врахований у розрахунках за вказаний період часу, виявився **на 0,752 Гкал більшим**, ніж фактичний, що склав 33,0 Гкал. Враховуючи це, мешканці вказаного будинку, станом на дату оплати, змушені були понести додаткові витрати на оплату 0,752 Гкал, у розмірі 870,63 грн., яка в подальшому була перерахована Товариством.
- (150) Таким чином, зазначені обставини підтверджують понесення додаткових фінансових витрат споживачами послуг з централізованого опалення, станом на дату здійснення оплати послуг Товариства, які в подальшому були компенсовані Товариством шляхом проведення перерахунків.
- (151) Територіальним відділенням у ході розгляду справи було встановлено, що

нарахування оплати вартості послуг з централізованого опалення за жовтень місяць не за фактичними показниками приладів обліку були встановлені і в період інших опалювальних сезонів. Листом від 02.02.2018 року № 10-01/151 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» повідомило, що у листопаді 2015 року споживачам вказаного будинку, у зв'язку з надходженням інформації щодо обсягів споживання теплової енергії за жовтень 2015 року були проведені перерахунки на загальну суму 10 338,11 грн.

- (152) Згідно наданої Товариством інформації листом від 03.07.19 № 10-01/1000 розмір проведених перерахунків за жовтень 2017 року, у зв'язку з надходженням відомостей про фактичне споживання становив 4825,58 грн.
- (153) Листом від 02.02.2018 року № 10-01/151 Товариство повідомило, що вимоги щодо взяття приладів обліку теплової енергії на баланс обслуговуючих підприємств м. Миколаєва встановлені рішенням Миколаївської міської ради № 41/24 від 21.03.2002 року. Прийом звітної документації з показами будинкових приладів обліку теплової енергії відбувається Товариством протягом опалювального сезону з **18 по 25 числа кожного звітного місяця**. В зв'язку з початком теплопостачання до житлових будинків в останніх числах жовтня 2017 року, **тобто після завершення періоду прийому документації**, (зокрема, зазначений будинок було підключено до теплопостачання 25.10.2017р.), звітна документація до відділу контролю споживання теплової енергії в жовтні 2017 року не надавалась. У зв'язку з відсутністю, станом на кінець жовтня 2017 року, відомостей щодо обсягів споживання теплової енергії за будинком по вул. 8 Поперечна, 1, нарахування проводились з урахуванням середнього споживання за минулий опалювальний період. В подальшому Товариством були проведені перерахунки за надані послуги у відповідності з отриманими фактичними обсягами споживання.
- (154) При цьому Товариство пояснило, що у зв'язку з припаданням початку опалювального сезону на 25-31 число, здійснення будь-яких заходів по отриманню інформації щодо фактичного обсягу споживання теплової енергії за вказаний термін, враховуючи значну кількість об'єктів споживання теплової енергії, контроль показів на яких має бути виконано до кінця місяця, є неможливим. Як зазначає Відповідач, в перші дні початку опалювального сезону, в зв'язку з виконанням експлуатантами робіт з пуску теплоносія до будинків, прилади обліку фіксують понаднормові похибки вимірювання параметрів теплопостачання, внаслідок чого використання показів для нарахувань стає неможливим, а також вимушує визнати роботу приладів некоректною, що автоматично виводить їх з експлуатації, потребує додаткових робіт з їх перевірки та повторного вводу в експлуатацію, що з врахуванням часу, потрібного для масової перевірки значної кількості приладів обліку теплової енергії, практично призведе до припинення їх використання на житлових будинках на невизначений час.
- (155) В той же час, слід зазначити, що вказані пояснення не звільняють Товариство від відповідальності щодо зняття показів приладів обліку теплової енергії за багатоквартирними будинками міста Миколаєва.
- (156) Таким чином, встановлені фактичні обставини засвідчують неналежне виконання ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» власних зобов'язань по зняттю показів приладу обліку теплової енергії у жовтні та грудні 2016-2017 років та проведенням, у зв'язку з цим некоректних нарахувань вартості послуг. Окрім того, Товариством при проведенні нарахувань за жовтень 2016 року за багатоквартирним будинком по вул. 8 Поперечна, 1, не було враховано показів приладу обліку споживання теплової енергії станом на окремі дати, що призвело до неправомірних нарахувань за надані послуги.

4.1.3. Обставини справи, встановлені за результатами розгляду звернення мешканців багатоквартирних будинків за адресами: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27, корп. 1-7

- (157) Мешканці багатоквартирних будинків по вул. Заводська, 27, корп. 1-7, повідомляли про проведення нарахувань за надані послуги у жовтні 2016 року без урахування показів встановлених приладів обліку теплової енергії.
- (158) Аналізуючи додані до заяви матеріали, територіальним відділенням було встановлено, що лічильник теплової енергії, встановлений у будинку по вул. Заводська, 27, корп. 4, **було взято в експлуатацію ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» лише 04.11.2016 року, тобто вже після початку опалювального сезону 2016-2017 років**, у зв'язку з чим, виставлені споживачам рахунки не відповідали фактичній кількості спожитої теплової енергії.
- (159) Територіальне відділення з метою комплексного та всебічного аналізу повідомлених заявниками обставин запитало відповідні пояснення з цього приводу у Товариства (вимога про надання інформації від 20.07.2017р. № 1-292/80-1042), встановивши наступне.
- (160) Багатоповерхові будинки за адресами: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, **обладнані спільним приладом обліку теплової енергії**. У будинках по вул. Заводська, 27/5, 27/6 та 27/7 встановлені окремі прилади обліку теплової енергії.
- (161) Покази теплового загальнобудинкового лічильника, встановленого у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27/4, було взято ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» в якості розрахункових **лише з 04.11.2016 року**.
- (162) Листом від 03.08.2017 року № 776-Ф ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» надало запитовану територіальним відділенням інформацію щодо обставин, пов'язаних із встановленням будинкових приладів обліку теплової енергії у вищенаведених багатоквартирних будинках.
- (163) Так, Товариством було вказано, що у багатоквартирних будинках № 27/1, 27/2, 27/3 по вул. Заводська, **будинковий прилад обліку теплової енергії було змонтовано 12.10.2016 року, а введено в експлуатацію – лише 17.11.2016 року**.
- (164) **З приводу повідомлення дати вводу в експлуатацію приладу обліку теплової енергії у будинку по вул. Заводська, 27/4, Товариством було вказано - 04.11.2016 року**, як дату вводу приладу обліку в експлуатацію та зазначено, що акт на монтаж не складався, вузол обліку було прийнято з дати пред'явлення в умовах постачання теплової енергії.
- (165) Цим же листом ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» було надано копію **Акту прийому приладу обліку теплової енергії в експлуатацію від 04.11.2016 року за № 2/78 (надалі - Акт від 04.11.2016 року)**. Даний акт було підписано представником Товариства, ДП «Миколаївстандартметрологія», ТОВ «Юг Тех Сервіс» та представником абонента.
- (166) При цьому, слід зазначити, що даний акт, на виконання вимог пункту 7.2.31. Правил технічної експлуатації теплових мереж також, **як і акти, які були складені представниками Товариства за будинком по вул. Образцова, 2-А, не був затверджений керівництвом ПАТ «Миколаївська ТЕЦ»**, що свідчить про одноманітність підходу у складанні таких актів та їх розгляді керівництвом.
- (167) За багатоквартирними будинками по вул. Заводська, 27/5, 27/6 та 27/7, виходячи із повідомленої ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» інформації, лічильники теплової енергії були прийняті в експлуатацію **17.11.2016 року**.
- (168) Як вказано Товариством, враховуючи, що прилади обліку були введені в експлуатацію у листопаді 2016 року, зняття показів таких приладів обліку у жовтні 2016 року було неможливим.
- (169) Виходячи із фактичних обставин, з'ясованих при дослідженні питань введення в

експлуатацію приладу обліку теплової енергії у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Образцова, 2-А, Відділенням були досліджені дії ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» при прийнятті в експлуатацію приладів обліку у будинках за адресами по вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/4, 27/5, 27/6 та 27/7, на предмет наявності систематичних схожостей у поведінці Товариства, які можуть характеризувати його дії, як дії, спрямовані на зловживання власним монопольним становищем на ринку, у вигляді намагання отримати додаткові економічні переваги протягом короткострокового періоду, тобто використання наявних обігових коштів, до моменту необхідності проведення перерахунків, у зв'язку з надходженням фактичних даних щодо споживання теплової енергії.

- (170) Так, територіальним відділенням за результатами аналізу інформації, отриманої як від самого Товариства, так і від монтажної організації, було з'ясовано, що прилади обліку теплової енергії у вищенаведених багатоквартирних будинках **були встановлені до початку опалювального періоду 2016-2017 років.**
- (171) У своєму листі від 03.08.2017 року № 776-ф ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» зазначило, що датою вводу в експлуатацію приладу обліку теплової енергії за будинками по вул. Заводській, 27/1, 27/2, 27/3 є **17.11.2016 року.** При цьому, монтаж такого приладу обліку **було здійснено 12.10.2016 року, тобто за 35 днів до прийняття його в експлуатацію Товариством, та за 8 днів до початку старту опалювального сезону (21.10.2016 року).**
- (172) В той же час, відповідно до відомостей, повідомлених ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» цим же листом, прийняття в експлуатацію приладу обліку теплової енергії, встановленого у будинку за адресою по вул. Заводська, 27/4, здійснено Товариством **04.11.2016 року** без складання акту монтажу безпосередньо при пред'явленні лічильника теплової енергії до огляду та в умовах початку подачі теплоносія до багатоквартирного будинку. Тобто, вказаний лічильник було прийнято в експлуатацію безпосередньо з моменту його встановлення, а отже, використання його показників, як і передбачено законодавством, в якості розрахункових розпочалось Товариством із вказаної дати.
- (173) **За будинками по вул. Заводська, 27/5, 27/6 Товариством спочатку було складено акти монтажу приладів обліку теплової енергії - 12.10.2016 року, тобто за 8 днів до старту опалювального сезону, а вже потім 17.11.2016 року лічильники теплової енергії були прийняті в експлуатацію Товариством.**
- (174) У будинку по вул. Заводська, 27/7 лічильник було прийнято **в експлуатацію 17.11.2016 року, в той же час, акт монтажу лічильника було складено Товариством 05.09.2016 року,** що підтверджує наявність у ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» інформації про встановлений лічильник теплової енергії у вказаному багатоквартирному будинку.
- (175) Нарахування вартості послуг з централізованого опалення мешканцям будинку за адресою по вул. Заводська, 27/4, здійснювались Товариством у період з 21.10.2016 року по 04.11.2016 року, відповідно до пункту 21 Правил надання послуг з централізованого опалення, як для споживачів, що необладнані приладами обліку теплової енергії.
- (176) В той же час, нарахування вартості наданих послуг за іншими будинками, а саме: Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/6 та 27/7, станом на кінець жовтня 2016 року **були проведені без врахування фактичних показів лічильників теплової енергії,** у зв'язку з відсутністю, як зазначає Товариство, їх фактичних показів. При цьому, згідно відомостей, наданих Відповідачем листом від 03.08.2017 року № 776-Ф, ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» у листопаді 2016 року, **після отримання фактичних показів теплової енергії за особовими рахунками споживачів були проведені відповідні коригування (перерахунки) за надані у жовтні послуги з централізованого опалення. Тобто, за даними обставинами, затягування процедури прийняття**

лічильників теплової енергії в експлуатацію та не врахування їх показів під час розрахунків із споживачами не підтверджується.

- (177) Відділення, досліджуючи фактичні обставини здійснених Товариством нарахувань, з'ясувало, що відомості щодо фактичного обсягу споживання теплової енергії мешканцями групи будинків за адресами: вул. Заводська, 27/1, 27/2 та 27/3, та будинків за адресами: вул. Заводська, 27/5, 27/6 та 27/7, протягом опалювального періоду 2016-2017 років надавались ТОВ «Юг Тех Сервіс».
- (178) На підтвердження цього факту Товариством листом від 03.08.2017 року № 776-Ф були надані копії Відомостей споживання теплової енергії абонентом, у тому числі за період з 20.10.2016 р. по 01.11.2016 р., які засвідчені штампом ТОВ «Юг Тех Сервіс».
- (179) Зазначене також підтверджується і поясненнями, наданими на запит територіального відділення ТОВ «Юг Тех Сервіс» листом від 03.08.2017 року № 9. Цим же листом ТОВ «Юг Тех Сервіс» повідомило, що до складу послуг з технічного обслуговування приладів обліку теплової енергії входять:
- тестування робочих вузлів системи обліку тепlopостачання;
 - контроль стану кабельної мережі;
 - зняття показів теплотлічильника із допомогою носія або дистанційно;
 - обробка результатів даних на ПЕОМ і видача звітних документів;
 - **здача звітних документів тепlopостачаючій організації 20-25 числа кожного місяця;**
 - проведення аналізу теплоспоживання, розробка рекомендацій щодо енергозбереження (в разі потреби);
 - проведення перевірки приборів тепла у установлені Держреестром нормативні терміни за кошти виконавця;
 - заміну елементів живлення блока теплообчислювача згідно правил та строків експлуатації, встановлених виробником устаткування.
- (180) За надання вищенаведених послуг ТОВ «Юг Тех Сервіс», у відповідності до укладених із ініціативними групами мешканців житлових будинків договорів, стягує плату. Так, зокрема, за обслуговування лічильників у будинках за адресами: вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/6 та 27/7, мешканці будинків на користь ТОВ «Юг Тех Сервіс» оплачують 2000 грн. за обслуговування одного лічильника протягом опалювального сезону.
- (181) Як повідомлено ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» у листі від 03.08.2017 року № 776-Ф, відомості щодо споживання теплової енергії у будинку по вул. Заводська, 27/4, надавались протягом опалювального сезону 2016-2017 років підприємством, яке здійснює обслуговування будинку - ТОВ «Николаевдомсервіс».
- (182) Підсумовуючи наведене, територіальне відділення приходить до наступних висновків:
- нарахування вартості послуг з централізованого опалення за жовтень 2016 року проводилось ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на кінець жовтня 2016 року без відповідних фактичних показів загальнобудинкових лічильників;
 - після надходження у листопаді 2016 року відомостей щодо споживання теплової енергії, Товариством було проведено відповідні перерахунки за надані послуги. Такий перерахунок було здійснено за всіма вищенаведеними будинками, окрім будинку за адресою: вул. Заводська, 27/4, оскільки будинковий лічильник теплової енергії було встановлено лише 04.11.2016 року, саме з цієї дати і було розпочато розрахунки з мешканцями вказаного будинку у відповідності з його показами.
- (183) Отже, нарахування ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» у жовтні 2016 року проводилось **без фактичних даних лічильників**, і лише після здійснення споживачами оплати за надані послуги, у листопаді 2016 року Товариством було проведено перерахунки.
- (184) Так, за будинком по вул. Заводська, 27/1, споживачам у жовтні 2016 року було виставлено для оплати за надані послуги з централізованого опалення суму у розмірі

4301,71 грн. При цьому, після надходження до ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» відомостей щодо фактичного споживання теплової енергії за звітний місяць у листопаді мешканцям будинку були проведені перерахунки на загальну суму 1422,59 грн., тобто грошовий вираз фактичного споживання теплової енергії у жовтні 2016 року склав **2879,12 грн.**

- (185) Аналогічне завищення обсягів споживання теплової енергії, виставлених до оплати за підсумками звітного періоду у порівнянні із фактично спожитою тепловою енергією, спостерігається і за іншими будинками, в яких мешкають заявники, а саме:
- Заводська, 27/2, виставлено для оплати у жовтні - 4876,7 грн., проведено перерахунок у листопаді на загальну суму - 1612,74 грн. (тобто платежі були зменшені на 33,07%);
 - Заводська, 27/3, нараховано за жовтень 4296,37 грн., проведено послідуочий перерахунок на суму 1420,81 грн. (тобто платежі були зменшені на 33,07%);
 - Заводська, 27/5, виставлено для оплати за жовтень 8139,43 грн., перераховано з урахуванням фактичних показників лічильника 3727,99 грн. (нарахування за результатами перерахунку зменшено на 45,8%);
 - Заводська, 27/6, нараховано за жовтень 6199,16 грн., проведено послідуочий перерахунок на суму 2900,14 грн. (тобто платежі були зменшені на 46,78%);
 - Заводська, 27/7, виставлено для оплати за жовтень 6427,82 грн., здійснено перерахунок у листопаді на загальну суму 2757,77 грн. (розмір виставлених рахунків за результатами перерахунку зменшено на 42,9%).
- (186) Такими діями Товариство забезпечило тимчасове надходження додаткових обігових коштів у листопаді 2016 року за рахунок заявників, що мешкають у вищенаведених будинках, у розмірі **34241,19 грн.**, при цьому, враховуючи загальну суму проведених у листопаді 2016 року перерахунків, загальна сума нарахувань, виходячи із фактичних обсягів споживання за жовтень 2016 року **мала складати 20399,15 грн.**
- (187) У ході розгляду справи територіальним відділенням було з'ясовано, що Товариством протягом опалювального сезону 2016-2017 років, не завжди ігнорувались вимоги пункту 14 Правил № 630 щодо зняття показів будинкових засобів обліку за вищенаведеними будинками. Так, листом від 03.08.2017 року № 776-Ф Відповідачем були надані копії Актів від 07.12.2016 року, складені представниками Товариства за результатами фіксації показників будинкових приладів обліку теплової енергії у будинках у грудні 2016 року за групою будинків вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, та у будинках за адресами: вул. Заводська, 27/4, 27/5, 27/6, 27/7.
- (188) Отже, за результатами розслідування обставин, викладених у Колективній заяві 2 мешканців вищенаведених багатоквартирних будинків по вул. Заводській, територіальне відділення дійшло таких висновків:
- дії Відповідача щодо неправомірно проведених нарахувань оплати послуг з централізованого опалення у період з 21.10.2016 по 04.11.2016 року за багатоквартирним будинком по вул. Заводська, 27/4, у зв'язку з порушенням процедури прийняття встановленого лічильника до експлуатації, не знайшли свого підтвердження;
 - дії Відповідача щодо нарахувань оплати за будинками по Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/6 та 27/7, без урахування показників лічильника, у зв'язку з порушенням процедури їх введення в експлуатацію, тобто значно пізніше встановленого терміну, не підтверджуються матеріалами, зібраними у ході розгляду справи;
 - Відповідач всупереч вимогам законодавства здійснював нарахування за надані у жовтні 2016 року послуги мешканцям будинків по вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/6 та 27/7 без урахування фактичних обсягів споживання, **проводячи перерахунок лише у листопаді 2016 року** та враховуючи його суми у виставлених споживачам платіжних документах для оплати за листопад 2016 року. Внаслідок таких дій, які полягають у фактичному висуванні до споживачів вимог оплати

неспожитої теплової енергії, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» має можливість тимчасово отримувати додаткові обігові кошти.

- (189) За підсумками аналізу обставин Колективної заяви 2, Відділення доходить висновку про проведення нарахувань за спожиті у жовтні послуги без врахування фактичних обсягів теплової енергії, з проведенням подальших перерахунків. Такі дії призводять до нарахування споживачам у жовтні додаткових сум для оплати послуг, які останні змушені сплатити за відповідний період, не чекаючи відповідних подальших перерахунків у листопаді.

4.1.4. Обставини справи, встановлені за результатами розгляду звернення гр. «(інформація з обмеженим доступом)», що мешкає у багатоквартирному будинку по вул. Корабелів, 2, кв. «(інформація з обмеженим доступом)»

- (190) Гр. «(інформація з обмеженим доступом)» у зверненні від 08.11.2017 року було проінформовано територіальне відділення, що ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» не було зафіксовано показів приладу обліку теплової енергії а ні на початок подачі теплової енергії в опалювальному періоді 2017-2018 років, а ні на останній день **жовтня 2017 року**. У зв'язку з чим, як вказує гр. «(інформація з обмеженим доступом)», Товариством було проведено неправомірні нарахування за послуги з централізованого опалення. На підтвердження вказаного, гр. «(інформація з обмеженим доступом)» було надано копію Рахунку-повідомлення за жовтень 2017 року з оплати послуг з централізованого опалення, наданих за адресою: м. Миколаїв, вул. Корабелів, 2, кв. «(інформація з обмеженим доступом)», у сумі 222,64 грн.
- (191) З приводу зазначеного, Товариством були надані пояснення та документи на вимогу територіального відділення від 17.01.2018 року № 1-292/80-48, листом від 30.01.2018 року № 10-01/138.
- (192) Відповідачем з приводу неможливості вжиття заходів із знімання показів теплового лічильника у вказаному багатоквартирному будинку були надані аналогічні пояснення, які стосувались причин не виконання вказаного обов'язку за будинком по вул. 8 Поперечна, 1. Товариство зазначило, що опалювальний період 2017-2018 років розпочався в останніх числах жовтня 2017 року, зокрема, за будинком по вул. Корабелів, 2 - 26.10.2017 року, **звітна документація до відділу контролю споживання теплової енергії Товариства в жовтні 2017 року не надавалась.**
- (193) У наданих Товариством поясненнях щодо здійснення нарахувань за жовтень 2017 року по будинку Корабелів, 2, Відповідач, посилаючись на Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», вказує **на відсутність у нього показників приладу обліку** та, як наслідок, правомірність проведення нарахувань на підставі середнього споживання за минулий опалювальний період.
- (194) У відповідь на додаткову вимогу про надання інформації від 20.06.2019р. № 64-02/1102, Товариство листом від 03.07.19 № 10-01/1000 надало аналогічні пояснення, вказавши на відсутність станом **на кінець жовтня 2017 року інформації щодо обсягу споживання теплової енергії даним будинком**. Натомість, Товариство вказало, що зняття таких показів у будинку по вул. Корабелів, 2, здійснюється безпосередньо працівниками ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ». Тобто, Товариство у жовтні 2017 року не виконувало даного обов'язку за вказаним будинком.
- (195) В той же час, територіальне відділення не може погодитись з поясненнями Товариства, наданими листом від 30.01.2018 року № 10-01/138, у зв'язку з наступним. Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» **зняття показань вузлів комерційного обліку щомісяця здійснюється виконавцем комунальної послуги або визначеною власником (співвласниками) іншою особою, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, у присутності споживача або його представника (представника об'єднання співвласників багатоквартирного будинку,**

управителя багатоквартирного будинку), якщо інше не передбачено договором.

Зняття показань вузлів розподільного обліку, а також приладів - розподільювачів теплової енергії здійснюється споживачами, якщо інше не передбачено договором.

- (196) Відповідно до термінів, наведених у статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», який набув чинності 02.08.2017 року:
- абонентський облік вузла обліку (далі - абонентський облік) – процедура реєстрації та періодичний огляд вузлів обліку для використання показань вузлів обліку з метою комерційного або розподільного обліку;
 - **вузол комерційного обліку** – вузол обліку, що забезпечує загальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом;
 - **вузол обліку** – комплекс пристроїв (у тому числі засобів вимірювальної техніки, що відповідають вимогам технічних регламентів), допоміжного обладнання та матеріалів до них, призначений для вимірювання спожитої теплової енергії та води, а також технічної реєстрації результатів такого вимірювання, включаючи засоби дистанційної передачі результатів вимірювання (за наявності);
 - **вузол розподільного обліку** – вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги **в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.**
- (197) Таким чином, в даному випадку в опалювальному періоді 2017-2018 років зняття показань вузлів розподільного обліку має здійснюватися споживачами, однак **зняття показів вузлів комерційного обліку, тобто власне будинкових лічильників теплової енергії, здійснюється виконавцем послуг або відповідальною особою.**
- (198) Відповідно до частини четвертої статті 11 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» у разі недопущення споживачем (його представником) виконавця або іншої особи, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, до відповідного вузла обліку/приладів - розподільювачів теплової енергії для зняття показань **або в разі ненадання у визначений договором строк споживачем виконавцю показань відповідного вузла обліку/приладів - розподільювачів теплової енергії, якщо такі показання згідно із законом або договором зобов'язаний знімати споживач, для цілей комерційного або розподільного обліку виконавцем комунальної послуги протягом трьох місяців приймається середньодобове споживання таким споживачем відповідної комунальної послуги за попередні 12 місяців (для послуг з теплопостачання - за середнім споживанням попереднього опалювального періоду).**
- У разі відсутності інформації про показання вузлів обліку та/або **недопущення споживачем виконавця або іншої особи, що здійснює розподіл обсягів комунальної послуги, до відповідного вузла обліку/приладів - розподільювачів теплової енергії для зняття показань після закінчення тримісячного строку з дня недопуску виконавець комунальної послуги зобов'язаний здійснювати розрахунки з такими споживачами як із споживачами, приміщення яких не оснащені вузлами розподільного обліку.**
- (199) Тобто, наведені положення законодавства наділяють виконавця послуг з централізованого опалення правом проведення нарахувань без урахування показів приладу обліку, виключно у разі:
- покладання обов'язку по зняттю показів приладу обліку теплової енергії на відповідальну особу;
 - відсутність доступу виконавця до відповідного вузла обліку;
 - закінчення тримісячного строку з дня недопуску представника виконавця до вузла обліку.
- (200) В даному випадку ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» не надало жодних доказів, які б

підтверджували існування перешкод для зняття показів приладу обліку, яким зафіксовано обсяг споживання теплової енергії у жовтні 2017 року у будинку по вул. Корабелів, 2.

- (201) Таким чином, Товариством протягом опалювального періоду 2017-2018 років, неналежно виконувався власний обов'язок щодо зняття показів будинкового засобу обліку. В той же час слід зазначити, що виходячи із інформації, повідомленої, зокрема, мешканцями будинку по вул. Образцова, 2А, Товариством не створені належні умови прийняття відомостей щодо споживання теплової енергії у жовтні 2017 року. Адже, як повідомлено заявниками у листі від 19.01.2018 року № 1, відомість за жовтень-листопад **була здана на адресу обслуговуючого підприємства (ЖЕКу) 21.11.2017 року**. Зазначене призвело до проведення некоректних нарахувань вартості послуги з централізованого опалення за вказаним багатоквартирним будинком. Відповідно до інформації, наданої Товариством листом від 30.01.2018 року № 10-01/138 сума проведених перерахунків у жовтні 2017 року за даним багатоквартирним будинком становила 2444,58 грн. У жовтні 2016 року вчинення Товариством аналогічних дій призвело до проведення вимушених перерахунків на суму 15324,46 грн.
- (202) Отже, дані обставини свідчать про порушення Товариством процедури нарахувань вартості послуг з централізованого опалення у жовтні 2016 та 2017 років.

4.2. Обставини справи, які підтверджують монополістичний характер дій Відповідача при проведенні нарахувань за послуги з централізованого опалення

4.2.1. Обставини справи, пов'язані із процедурою прийняття приладів обліку теплової енергії в експлуатацію

- (203) Досліджуючи процедурні питання взяття будинкових приладів обліку теплової енергії в експлуатацію Товариством, територіальне відділення з'ясувало суттєву різницю між термінами фактичного монтажу таких лічильників та термінами початку використання їх показів при проведенні розрахунків із абонентами.
- (204) Листом від 07.08.2017 року № 10/1127 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на вимогу про надання інформації від 20.07.2017 № 1-292/80-1042 було надано копії документів, які засвідчують прийняття в експлуатацію будинкового лічильника теплової енергії, встановленого у будинку за адресою: **м. Миколаїв, вул. Заводська, 1/1**. Так, Товариством було надано копію **Акту прийому приладу обліку від 12.10.2016 року**, у якому зазначено про прийом в експлуатацію лічильника, у зв'язку з монтажем. Даний акт містить підписи представників: Товариства, балансоутримувача - ТОВ «Николаевдомсервис» та ДП «Миколаївстандартметрологія», а також інформацію про відсутність термометрів та необхідність пред'явити, після запуску теплоносія, вузол обліку представнику ПАТ «Миколаївська ТЕЦ».
- (205) Відповідно до Наряду № 5000/44 подача теплового носія до будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Заводська, 1/1, **відбулась 21.10.2016 року**.
- (206) **04.11.2016 року** Товариством було складено вже **Акт про приймання в експлуатацію приладу обліку теплової енергії** за наведеним вище будинком. Вказаний Акт також було підписано представниками вказаних вище організацій. При цьому, саме з **04.11.2016 року** Товариством проводились нарахування за надані послуги з централізованого опалення з використанням показів приладу обліку, до цього часу (з **21.10.2016 по 03.11.2016 року**) нарахування здійснювались відповідно до встановлених нормативів, як для споживачів без приладів обліку. При цьому, відповідно до наданої листом Товариства від 03.07.19 № 10-01/1000 відомості споживання теплової енергії станом на 04.11.16 за даним будинком було зафіксовано показники лічильника 5,28 Гкал, які могли бути

використані Товариством для проведення відповідних нарахувань за фактично спожиту теплову енергію.

- (207) Аналогічні дії Відповідача були встановлені територіальним відділенням при прийнятті в експлуатацію лічильника теплової енергії, встановленого у будинку за адресою: **м. Миколаїв, вул. Нікольська, 48**. Лічильник теплової енергії у вказаному будинку було фактично змонтовано **28.09.2016 року**, що засвідчується відповідним актом, у якому, зокрема, зазначено про необхідність його пред'явлення до огляду представнику ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» після подачі теплового носія для прийняття в експлуатацію. Подача теплового носія до вказаного будинку була здійснена **22.10.2016 року**. **10.11.2016 року** представниками Товариства було складено Акт про прийом в експлуатацію лічильника теплової енергії, з цієї ж дати ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» розпочались відповідні нарахування за надані послуги з централізованого опалення з абонентами вказаного будинку. **Тобто, Товариство не врахувало покази будинкового лічильника у період з 22.10.2016 по 10.11.2016 року**, незважаючи на те, що на початок опалювального сезону будинковий лічильник вже був змонтований та готовий до фіксації обсягів споживання теплової енергії. Згідно наданої на адресу Відділення (лист від 03.07.19 № 10-01/1000) відомості споживання теплової енергії станом на 10.11.16 за даним будинком було зафіксовано показники лічильника 7,152 Гкал, які могли бути використані Товариством для проведення відповідних нарахувань за фактично спожиту теплову енергію.
- (208) Також, у ході розгляду справи, Відділенням було з'ясовано, що за будинком **по вул. Погранична, 52**, датою фактичного монтажу приладу обліку теплової енергії є **12.10.2016 року**, що підтверджується відповідним **Актом від 12.10.2016 року**, складеним представниками ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та підписаного балансоутримувача - ТОВ «Николаевдомсервис» та ДП «Миколаївстандартметрологія». **22.10.2016 року** Товариством було здійснено подачу теплової енергії до вказаного багатоквартирного будинку. При цьому, розрахунки за послуги з централізованого опалення із споживачами-мешканцями будинку по вул. Погранична, 52, з урахуванням показів встановленого лічильника розпочались проводитись Товариством **лише з 01.11.2016 року**. На думку Товариства, це обумовлено тим, що взяття приладу обліку в експлуатацію відбулося **01.11.2016 року**, що підтверджується складеним Актом № 2/74, **тобто через 9 днів після початку опалювального сезону**.
- (209) Окрім того, дії Відповідача щодо не врахування показів будинкових приладів обліку з початку опалювального сезону були встановлені територіальним відділенням і при нарахуваннях за надані послуги мешканцям будинку **по вул. Потьомкінська, 155**. Будинковий лічильник, після проведення планової перевірки було **змонтовано у будинку 13.10.2016 року**, що засвідчується копією наданого Товариством Акту № 3/44. Даний Акт було підписано представником ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та представником абонента, також він містить інформацію щодо готовності приладу обліку до експлуатації в опалювальному сезоні 2016-2017 років. В той же час, Товариством за вказаним будинком **03.11.2016 року** було складено ще один Акт № 3/71, у якому зазначено про прийняття в експлуатацію приладу обліку. Слід відмітити, що подача теплового носія до будинку була здійснена **22.10.2016 року**, а розрахунки за послуги з використанням показів лічильника Товариство розпочало **саме з 03.11.2016 року, тобто дати складання Акту № 3/71**. Відповідно до наданої Товариством відомості споживання теплової енергії за даним будинком (лист від 03.07.19 № 10-01/1000) споживання теплової енергії станом на 03.11.2016 було у розмірі 0,039 Гкал.
- (210) Зазначене підтверджує дії ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», спрямовані на отримання власних економічних вигод протягом **опалювального періоду 2016-2017 років** за рахунок порушення матеріальних інтересів споживачів, що в умовах конкуренції

неможливо.

- (211) З метою виявлення можливих аналогічних дій Товариства протягом опалювального періоду 2015-2016 років територіальним відділенням вимогою про надання інформації від 20.06.2019р. № 64-02/1102 звернулось до Товариства.
- (212) Листом від 08.07.2019р. № 10-01/1009 Товариство надало відомості щодо прийняття приладів обліку теплової енергії в експлуатацію та розрахунків за теплову енергію за 10 багатоквартирними будинками міста Миколаєва, за результатами аналізу якої Відділенням встановлено слідує.
- (213) Протягом вводу в експлуатацію загальнобудинкових приладів обліку теплової енергії в **опалювальному періоді 2015-2016 років**, Товариство розпочинало нарахування вартості послуг з дати складання акту введення приладів обліку в експлуатацію. Разом з тим, аналіз наданої Товариством інформації свідчить, що такі лічильники теплової енергії вводились в експлуатацію після початку подачі теплової енергії до будинку.
- (214) Відповідно до відомостей, наданих Товариством листом від 08.07.2019р. № 10-01/1009, у таких багатоквартирних будинках як:
- вул. Лягіна, 26 – подача теплового носія розпочалась 17.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **24.10.2015 року**. При цьому станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 2,86 Гкал;
 - вул. Нікольська, 80 – подача теплового носія розпочалась 17.10.2015 року, нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **04.11.2015 року**. Станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 0,887 Гкал;
 - вул. Шосейна (Фрунзе), 84 – подача теплового носія розпочалась 16.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **24.10.2015 року**. Станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 1,7 Гкал;
 - вул. Погранична (Чигрина), 20 – подача теплового носія розпочалась 17.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **09.11.2015 року**. При цьому станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 14,671 Гкал;
 - пров. Корабелів, 16А – подача теплового носія розпочалась 13.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **09.11.2015 року**. При цьому станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 2,440 Гкал;
 - вул. Погранична (Чигрина), 47А – подача теплового носія розпочалась 16.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **10.11.2015 року**. Разом з тим, станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 19,188 Гкал;
 - вул. Наваринська, 17А – подача теплового носія розпочалась 14.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **16.11.2015 року**. Станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 21,504 Гкал;
 - вул. Шосейна (Фрунзе), 15 – подача теплового носія розпочалась 17.10.2015 року, натомість нарахування за його показами та взяття в експлуатацію розпочалось з **24.10.2015 року**. При цьому станом на вказану дату покази лічильника зафіксували споживання 4,4 Гкал.
- (215) Вказана інформація свідчить про незацікавлення Товариства забезпечити проведення нарахувань за надані послуги у відповідності з показами лічильника саме з початку опалювального сезону. В даному випадку ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» керується виключно формальними обставинами складання акту вводу лічильників в

експлуатацію, що негативно впливає на інтереси споживачів. Разом з тим, протягом опалювального періоду 2015-2016 року Відділення не було виявлено фактів, пов'язаних із висуванням вимог щодо складання спочатку актів монтажу приладів обліку теплової енергії, а вже потім актів вводу в експлуатацію. Підсумовуючи наведене, Відділенням в діях Товариство протягом **опалювального періоду 2015-2016 років** не було виявлено порушень процедури прийняття приладів обліку теплової енергії в експлуатацію, однак, наведені обставини свідчать про намагання Товариства якомога довше проводити нарахування за нормами споживання, а не орієнтуючись на фактично спожиту кількість теплової енергії.

4.2.2. Обставини справи, пов'язані із неврахуванням показів приладів обліку теплової енергії звітного періоду та проведенням подальших перерахунків за надані послуги на основі фактичного споживання минулого періоду

- (216) Стосовно неврахування Відповідачем інформації щодо показів приладів обліку споживання теплової енергії за **жовтень 2015 та 2016 року**, тобто при здійсненні нарахувань за відповідний звітний період, та проведення перерахунків у наступному розрахунковим періоді (листопаді місяці), територіальне відділення зазначає наступне.
- (217) Обставини, пов'язані із здійсненням нарахувань за послуги з централізованого опалення, були предметом розгляду адміністративної колегії Відділення. За його результатами, на підставі пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» були надані обов'язкові для розгляду **рекомендації від 24.11.2016 року № 71-рк**, положеннями яких передбачено наступне:
- провести заходи, спрямовані на припинення, усунення причин та умов виникнення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема:
 - здійснювати **нарахування за послуги з централізованого опалення, які надаються споживачам-фізичним особам, у відповідності до вимог чинного законодавства, в тому числі з урахуванням фактичних обсягів надання таких послуг та фактичної тривалості періоду їх надання;**
 - здійснити перерахунки за послуги з централізованого опалення, нарахування оплати за якими було проведено Товариством з порушенням вимог законодавства, а саме не враховуючи фактичного обсягу наданих послуг, про що повідомити територіальне відділення з наданням відповідних підтверджуючих документів у місячний термін з дня одержання цих рекомендацій;
 - провести роз'яснювальну роботу серед персоналу Товариства, в тому числі його відокремлених структурних підрозділах (відділах), щодо необхідності додержання норм законодавства, якими визначені порядок проведення нарахувань за надані послуги з централізованого опалення.
- (218) При наданні вказаних рекомендацій Відділенням було з'ясовано, що Товариство **в опалювальний період 2015-2016 років** нарахування за жовтень 2015 року проводило за більшістю багатоквартирних будинків згідно затверджених нормативів, як для будинків необладнаних приладами обліку теплової енергії, а в листопаді 2015 року були проведені подальші перерахунки у відповідності з фактичними показниками споживання теплової енергії. Зокрема, листом від 16.11.2015 № 10-01/2225 ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» повідомила, що нарахування вартості послуг з централізованого опалення мешканцям будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Шевченка, 64А, у зв'язку з ненаданням відомостей теплоспоживання

за приладами обліку теплової енергії, здійснювались за тарифом 15,26 грн./кв.м, затвердженим постановою НКРЕКП від 31.03.2015 №1171. В той же час, виходячи із відомостей, зазначених у листі від 17.11.2015 № 2 32-Б, адресованому ТОВ «Центральний-1» одному із мешканців вказаного будинку, у **жовтні 2015 року ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» не приймалися відомості** за спожиту теплову енергію. Цим же листом зазначалось, що після отримання звітів у листопаді, Товариством буде здійснено перерахунок за жовтень мешканцям вказаного будинку.

- (219) Крім того, листом від 04.07.2016 №10-01/1013 Товариство повідомляло, що нарахування споживачам, які мешкають у будинку за адресою: м. Миколаїв, вул. Погранична, 69, в окремі періоди опалювального сезону здійснювалось **відповідно до нормативної бази, у зв'язку з відсутністю інформації щодо показників будинкового приладу обліку.**
- (220) Листом від 14.12.2016 року № 10-01/1918 ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» повідомило про розгляд вищенаведених рекомендацій адміністративної колегії Відділення, зазначивши, що Товариство у своїй діяльності керується вимогами чинного законодавства, зокрема, здійснює нарахування споживачам за надані послуги у відповідності з встановленими тарифами, нормативами та з урахуванням фактичних показників приладів обліку теплової енергії.
- (221) У цьому ж листі Товариство з питань розгляду рекомендацій № 71-рк від 24.11.2016 року, щодо проведених нарахувань за послуги з централізованого опалення у жовтні 2016 року, повідомило наступне.
- (222) У **розрахунковому місяці технічно неможливо визначити кількість теплової енергії згідно показників приладу обліку, використаної на послуги з централізованого опалення в період з 1-го по останній день місяця.** Для своєчасного здійснення розрахунків вартості послуг у поточному місяці споживачам-фізичним особам, в період з 23 по 28 число розрахункового місяця Товариство здійснює прийом інформації від уповноважених осіб, організацій щодо фактичної кількості теплової енергії, спожитої на опалення житлових приміщень у поточному місяці.
- (223) Розрахунковим методом визначається теплоспоживання за період із дати, наступної за останнім днем звіту за поточний місяць до кінця поточного місяця.
- (224) Листом від 14.12.2016 року № 10-01/1918 ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» повідомляє, що у **жовтні 2016 року** по значній кількості житлових будинків, де встановлені прилади обліку теплової енергії, звіт по теплоспоживанню відповідальними особами (установами), які здійснюють сервісне обслуговування таких приладів, **до Товариства не було надано.** По особовим рахункам мешканців зазначеної групи будинків нарахування проводились відповідно до тарифу, встановленого для мешканців будинків безприладового обліку, відповідно з фактичною температурою зовнішнього повітря, згідно з датою наряду на підключення до мережі централізованого тепlopостачання.
- (205) Як зазначає Товариство, після надходження у листопаді 2016 року звітів з теплоспоживання за **жовтень 2016 року**, по особовим рахункам споживачів були проведені відповідні перерахунки на загальну суму **11 842 594,62 грн.**
- (206) Цим же листом Товариство зазначило, що у будинку по вул. Південна, 54/1, який обладнано загальнобудинковим приладом обліку теплової енергії, подача тепла розпочалась 21.10.2016 року. Нарухування за опалення у жовтні 2016 року здійснено відповідно до тарифу, встановленого для мешканців будинків безприладового обліку. У листопаді 2016 року надійшов звіт щодо фактичного теплоспоживання у жовтні 2016 року, у зв'язку з чим, по особовим рахункам мешканців будинку були здійснені відповідні перерахунки.
- (207) За поясненнями Товариства, аналогічними обставинами обумовлені причини проведення у жовтні 2016 року нарахувань без врахування фактично спожитих обсягів теплової енергії і за іншими будинками м. Миколаєва: вул. Південна, 54/2,

вул. Олійника, 34А, вул. Погранична, 69А, вул. Шевченко, 64А.

- (208) При цьому, як повідомляє Теплопостачальник, відомість теплоспоживання за період з 16.10.2015 року по 22.11.2015 року по будинку вул. Шевченко, 64А, була надана до Товариства 23.11.2015 року.
- (209) Підсумовуючи наведене, Відділення приходить до висновку, що проведення нарахувань за послуги з централізованого опалення **у жовтні 2016 року** абонентам, у будинках яких встановлено загальнобудинкові лічильники теплової енергії, здійснювалось Товариством лише за умови надходження відповідних звітів теплової енергії. При цьому, Товариство ігнорує те, **що саме на виконавця послуг з централізованого опалення покладається обов'язок зняття показів загальнобудинкових приладів обліку.**
- (210) Відповідно до вимог пункту 14 Правил надання послуг з централізованого опалення, показання будинкових засобів обліку **знімаються представником виконавця один раз на місяць у присутності** постачальника та представника споживачів. Показання квартирних засобів обліку знімаються споживачем щомісяця.
- (211) Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України на офіційному сайті за посиланням: <http://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/zhkh/teplo-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/listi-roz'yasnennya-z-aktualnih-pitan-teplo-vodopostachannya-ta-vodovidvedennya/znyattya-pokaznikiv-budinkovih-zasobiv-obliku/> стосовно зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії, 22.01.2016 року опубліковано роз'яснення, які містять посилання на вищенаведені положення Правил та конкретизують осіб, які можуть виступати представниками споживачів, при здійсненні такої процедури. Так, представником споживачів може бути фізична або юридична особа, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (212) Тобто, щомісячні показники будинкових засобів обліку теплової енергії або води повинні зніматися у присутності:
- якщо в будинку, в якому встановлено будинкові засоби обліку теплової енергії або води, створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, - представників (мешканців будинку) відповідного об'єднання співвласників багатоквартирного будинку;
 - якщо в будинку, в якому встановлено будинкові засоби обліку теплової енергії або води, створено житлово-будівельний кооператив, - представників (мешканців будинку) відповідного житлово-будівельного кооперативу;
 - у разі обслуговування будинку підприємством з управління або утримання будинків, споруд та прибудинкових територій (всіх форм власності) - представників відповідного підприємства.
- Щомісячні показники будинкових засобів обліку теплової енергії або води можуть зніматися у присутності мешканців відповідного багатоквартирного будинку.
- (213) Таким чином, мешканці багатоповерхового будинку **мають право бути присутніми** під час зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії, а не здійснювати безпосередньо дії, які полягають у: фіксації показників лічильника на певну дату, зняття його показів, ведення відомостей знятих показань чи надання їх безпосередньо до теплопостачальної організації. Натомість, **обов'язок щодо здійснення вказаних дій покладено саме на виконавця послуг з централізованого опалення**, який ним здійснюється за умови присутності представників балансоутримуючого підприємства або ж відповідного об'єднання співвласників багатоквартирного будинку (житлово-будівельного кооперативу).
- (214) Як з'ясовано у ході розгляду справи, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» реалізовувало покладені на нього чинним законодавством обов'язки щодо зняття показів лічильника теплової енергії неналежним чином, що слідує з наступного.

- (215) Досліджуючи обставини, пов'язані із здійсненням Товариством нарахувань вартості послуг з централізованого опалення за жовтень 2016 року своїм абонентам-мешканцям багатоквартирних будинків міста Миколаєва, у яких встановлені загальнобудинкові прилади обліку теплової енергії, без урахування фактичних показників обліку, листом від 10.02.2017 року № 10-01/243 від ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» на запит Відділення були отримані наступні пояснення: *«прийом звітної документації щодо показників будинкових приладів обліку від споживачів теплової енергії відбувається протягом опалювального сезону в термін з 20 по 25 числа кожного звітного місяця. В термін між вказаними датами представник експлуатанта будівлі надає звітну документацію (звіт споживання теплової енергії, оформлений у двох примірниках та журнал поточних показів приладу обліку теплової енергії) до відділу контролю споживання теплової енергії за місцем його розташування (вул. Наваринська, 2/1). Після первинної обробки та перевірки заявлених показів вимірювання кількості використаної теплової енергії, витрат теплоносія та терміну напрацювання, в разі відповідності їх контрольним даним перевірок та встановленому режиму теплопостачання будівлі, на звіті та в журналі робиться відповідна відмітка та один екземпляр звіту передається до відділу збуту енергії (вул. Наваринська, 2/1) для подальшого опрацювання та виконання нарахувань (другий примірник звіту та журнал повертаються представнику експлуатанта будинку)»* (мова оригіналу).
- (216) Також, Товариство зазначило, що робота з приладами обліку теплової енергії споживачів, організована ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» відповідно до положень Правил надання послуг з централізованого опалення та Правил експлуатації теплових мереж, за вищенаведеною процедурою та надало копію Посадової інструкції провідного інженера відділу контролю за споживанням теплової енергії служби збуту (надалі – Посадова інструкція).
- (217) Згідно пункту 2.2.8. Посадової інструкції до обов'язків вказаної посадової особи належить здійснення прийому звітності з споживання теплової енергії, проведення первинної обробки, аналізу звітності.
- (218) Пунктом 2.1.7. цієї ж інструкції визначено, що вказана особа вживає заходи, передбачені діючими нормативними документами, **до споживачів теплової енергії, які не своєчасно надають інформацію із споживання теплової енергії.**
- (219) При цьому, вказана інструкція не містить будь-яких положень, які б конкретизували обов'язки провідного інженера відділу контролю за споживанням теплової енергії служби збуту щодо зняття показів загальнобудинкових приладів обліку у багатоквартирних будинках в присутності відповідальних осіб чи представників споживачів. Зазначене може свідчити про не виконання ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» законодавчо визначених обов'язків щодо зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії.
- (220) Вимогою від 25.01.2016 року № 1-292/80-82 Відділенням було запитано реєстр багатоквартирних будинків, відповідальні особи яких надали вчасно звіти за спожиту теплову енергію у жовтні 2016 року.
- (221) Листом від 10.02.2017 року № 10-01/243 Товариством було повідомлено, що у жовтні 2016 року на його адресу **надійшли звіти щодо споживання теплової енергії лише по наступним багатоквартирним будинкам:** вул. Авангардна, 49; пр. Богоявленський, 41; пр. Богоявленський, 41А; вул. Театральна, 35А. Тобто, лише за чотирма багатоквартирними будинками Товариством були здійсненні нарахування у відповідності з фактичними показниками лічильників, що стало можливим, виходячи з наданих Теплопостачальником пояснень, внаслідок своєчасного надання відповідних відомостей відповідальними (за зняття показів) особами.
- (222) Листом від 09.07.2019 № 10-01/1021 Товариством були надані пояснення з приводу організації прийому відомостей споживання теплової енергії протягом опалювального періоду 2015-2016 років. У даному листі Товариство повідомило, що

у жовтні 2015 року ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» були прийняті відомості про споживання теплової енергії лише за такими будинками: вул. Південна, 54/4; вул. Погранична, 22; вул. Адміральська, 41; просп. Центральний 267; вул. Авангардна, 49; вул. Молодогвардійська, 30; просп. Богоявленський, 27А; просп. Центральний (Леніна), 267, 1 під'їзд; просп. Центральний (Леніна), 267 (2-6 під'їзди); вул. 1 Лінія, 34; вул. 1 Лінія, 34А; вул. Південна, 37; просп. Миру, 8. При цьому Товариством зазначено, що причинами надходження такої незначної кількості звітів є: тривале виконання у 2015 році експлуатантами будівель робіт з пуску теплоносія на будинки, (фактично до перших днів листопаду 2015 року), а також їх співпадіння з датами надання звітності.

- (223) Наведена інформація засвідчує про незацікавленість ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» у проведенні нарахувань за надані послуги з централізованого опалення у відповідності з фактичними показниками, адже зазначені Товариством причини, з огляду на майже одночасний пуск теплового носія за всіма багатоквартирними будинками м. Миколаєва, не можуть вважатись об'єктивними та такими, що свідчать про намагання Товариства організувати належний прийом відомостей споживання теплової енергії.
- (224) Таким чином, наведені Товариством пояснення є свідченням недодержання ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» вимог законодавства при здійсненні нарахувань вартості послуг з централізованого опалення. Проведення ж Товариством послідовних перерахунків у відповідності з наданими звітами споживання теплової енергії не може бути підтвердженням належного дотримання процедури нарахувань за окремо взятий звітний місяць, а лише свідчить про вжиття заходів щодо усунення негативних наслідків фінансового характеру для споживачів послуг Товариства. В той же час, дії ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» можуть негативно вплинути на фінансове становище, зокрема, тих споживачів, які здійснили оплату за виставленими Товариством рахунками за жовтень 2015, 2016 року та з листопада 2015, 2016 року втратили статус споживачів послуг ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», наприклад, у зв'язку із зміною адреси проживання, що призведе до неповоротності надлишково сплачених грошових коштів такими споживачами.
- (225) Окрім того, не здійснюючи зняття показів загальнобудинкових лічильників теплової енергії, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», зловживаючи своєю монопольною владою, перекладає частину власних зобов'язань на споживачів або ж балансоутримувачів таких будинків.
- (226) Враховуючи наведені обставини, викладені у зверненнях громадян, а також той факт, що Товариством продовжувались вчинятись дії щодо неврахування фактичних обсягів спожитої теплової енергії, зокрема у грудні 2016 року, вже після наданих адміністративною колегією Відділення рекомендацій, Відділення не може вважати надані на адресу ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» рекомендації такими, що виконані Товариством належним чином.
- (227) Разом з тим, слід відмітити, що у зв'язку з набуттям чинності з 02.08.2017 року Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» мають враховуватись його вимоги, зокрема, у частині визначення відповідальної особи за здійснення розподілу обсягів комунальних послуг у багатоквартирному будинку. Територіальне відділення наголошує, що Товариством мають бути створені відповідні умови для прийняття відомостей про звітність у споживачів та забезпечення власного обов'язку щодо нарахувань за послуги з централізованого опалення у відповідності до фактичних показів лічильника.
- (228) *У ході розгляду цієї справи територіальним відділення були набуті докази, які свідчать про можливість ущемлення інтересів споживачів внаслідок вказаних дій Товариства.*

- (229) Листом від 11.07.2019 № 10-01/1038 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на вимогу про надання інформації від 20.06.2019р. № 64-02/1102 надало інформацію про проведені у жовтні 2015 року нарахування вартості оплати послуги за абонентами, які в подальшому втратили статус споживача послуг Товариства та, як наслідок, не змогли отримати фінансовий зиск від проведених Товариством перерахунків.
- (230) Абонентом Товариства – гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, що мешкала за адресою: м. Миколаїв, просп. Центральний, 74, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, (особовий рахунок № 17032), за жовтень 2015 року була здійснена у розмірі 227,23 грн. (10.11.2015 року) та 137,90 грн. (13.11.2015 року). У листопаді 2015 року Товариством за жовтень 2015 року було проведено перерахунок за особовим рахунком даного абонента, у відповідності з фактичними показниками приладу обліку на суму 296,75 грн. Тобто, фактично за жовтень 2015 року вказаний абонент мав заплатити не 384,36 грн., **а лише 87,61 грн.** Разом з тим, вказаний абонент не зміг використати суму проведених Товариством перерахунків, оскільки за даним особовим рахунком 30.11.2015 року був зареєстрований новий абонент.
- (231) Гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, який мешкав за адресою: 6 Слобідська, 7/А, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, (особовий рахунок № 97054), здійснив оплату послуг, спожитих у жовтні 2015 року на суму 337,89 грн. 24.11.2015 року даний абонент витратив свій статус. Сума проведених у листопаді 2015 року Товариством перерахунків становила 188,35 грн., яка продовжувала обліковуватись вже за новим абонентом.
- (232) Аналогічні обставини були встановлені територіальним відділенням при проведенні нарахувань за особовими рахунками, абонентів, які втратили свій статус, а саме: гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Чкалова, 62, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*); гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Чкалова, 86, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*); гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. 2 Слобідська, 71, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*); гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Садова, 29/А, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*); *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Миколаївська, 5, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*); особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*).
- (233) У відповідь на вимогу Відділення від 20.06.2019р. № 64-02/1102 надати пояснення щодо вжитих Товариством заходів із повернення споживачам, які втратили статус абонента, надлишково сплачених сум, Товариство листом від 11.07.2019 № 10-01/1038 повідомило наступне.
- (234) Порядок та суми проведених у жовтні або грудні 2015 року нарахувань за послуги з централізованого опалення, розміщувались Товариством у відповідних рахунках. У листопаді 2015 та січні 2016 років по будинках, оснащених приладами обліку теплової енергії, були проведені перерахунки. Споживачі, які переплатили за послуги з централізованого опалення у жовтні або ж грудні 2016 року при втраті статусу абонента, мали можливість звернутись до Товариства з питань повернення надмірно сплачених коштів. Такі звернення, за повідомленням Товариства, не надходили на його адресу.
- (235) Листом від 02.02.2018 року № 10-01/152 на вимогу про надання інформації від 17.01.2018р. № 1-292/80-48 Товариством було надано реєстр абонентів, **які з грудня 2016 року по січень 2017 року** втратили статус споживача послуг з централізованого опалення, що надавались ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», та здійснили оплату за спожиті **у жовтні 2016 року послуги на користь Товариства.** Відповідно до наданих даних кількість таких абонентів становила 24 особи. Надана інформація

підтверджує, що 20 споживачів здійснили оплату послуг саме у листопаді 2016 року у відповідності з виставленими Товариством рахунками за жовтень 2016 року, які не містили фактичних показів лічильника. Такі споживачі у грудні 2016 року втратили статус абонента послуг, та, як наслідок, не мали фінансових зисків від проведених Товариством перерахунків у листопаді 2016 року за жовтень 2016 року, оскільки оплата за листопад могла проводитись вже новими абонентами послуг, з урахуванням зменшених сум, які містили перерахунки за жовтень 2016 року.

- (236) Так, абонентом - гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, що мешкав за адресою: м. Миколаїв, вул. Колодязна, 17, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, (особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*) за жовтень 2016 року була здійснена оплата 24.11.2016 року у розмірі 441,27 грн., відповідно до виставленого ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» рахунку. У листопаді 2016 року Товариством було проведено перерахунок за жовтень на суму 317,58 грн. Тобто, фактично за жовтень 2016 року вказаний абонент мав заплатити не 441,27 грн., а лише **123,69 грн.**

12.12.2016 року за наведеною вище адресою статусу абонента набуває інша громадянка - *«(інформація з обмеженим доступом)»*, на користь якої і буде врахована надлишкова оплата 317,58 грн., здійснена гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»*, при проведенні розрахунків за жовтень 2016 року та подальших нарахувань за особовим рахунком, закріпленим за вказаною адресою.

- (237) Аналогічні обставини простежуються і по іншим особовим рахункам, наприклад, за особовим рахунком № *«(інформація з обмеженим доступом)»*, закріпленим за абонентом, що мешкає за адресою: м. Миколаїв, пр. Центральний, 152, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*. Гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* здійснила 17.11.2016 року оплату у розмірі 587,14 грн. за жовтень 2016 року. При цьому, згідно проведених Товариством у листопаді перерахунків, фактично у жовтні 2016 року вказаним абонентом було спожито послуг **на 152,82 грн.** 21.12.2016 року за вказаною адресою змінився абонент, тобто різниця у 434,32 грн. обліковувала як переплата на користь нового абонента.

- (238) За адресою м. Миколаїв, вул. Південна, 43, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*), гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* було сплачено 830,39 грн. за жовтень 2016 року. В той же час, проведені Товариством перерахунки засвідчили, що фактичний обсяг споживання теплової енергії був здійснений на суму у **розмірі 276,09 грн.** За вказаною адресою 08.12.2016 року змінився абонент, тобто сума перерахунків у розмірі 554,30 грн. обліковувалась в рахунок нарахувань, здійснених за листопад за особовим рахунком, за яким абонентом виступала вже інша особа.

- (239) Відповідно до інформації, наданої Товариством листом від 11.07.2019 № 10-01/1038, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» у січні 2019 року були проведені перерахунки за надані у грудні 2018 року послуги, за особовим рахунками абонентів, які втратили свій статус. Такі обставини були встановлені за особовими рахунками:

- гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Севастопільська, 41, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*) – особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*, перерахунок за яким склав 250,37 грн.;

- гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Чкалова, 203, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*) – особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*, перерахунок за яким склав 45,95 грн.;

- гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (пр. Миру, 7/1, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*) – особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*, перерахунок за яким склав 111,09 грн.;

- гр. *«(інформація з обмеженим доступом)»* (вул. Південна, 50, кв. *«(інформація з обмеженим доступом)»*) – особовий рахунок № *«(інформація з обмеженим доступом)»*.

- (240) За інформацією, наданою Товариством заходів щодо повернення надлишково сплачених коштів Товариством за категорією абонентів, які втратили свій статус та, як наслідок, не змогли отримати відповідних фінансових зисків від проведених перерахунків з урахування фактично спожитих об'ємів послуг, ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» не вживалось.
- (241) Відповідно до інформації, наданої листом Товариства від 11.07.2019 № 10-01/1038, сума перерахунків, проведених протягом опалювального періоду 2015-2016 років, саме з причин послідуєчого надходження відомостей споживання теплової енергії становила **4 792 351,8 грн.**
- (242) Листом від 02.02.2018 року № 10-01/152 ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» надала інформацію, яка свідчить, що **за результатами опалювального періоду 2016-2017 років**, саме з причин неврахування показів лічильників теплової енергії, Товариством після отримання таких показів були проведені перерахунки на користь споживачів **на загальну суму 13 095 437,38 грн.** При цьому, безпосередньо до проведення таких перерахунків, тобто при нарахуванні оплати за жовтень, грудень 2016 року без урахування показів лічильників теплової енергії за багатоквартирними будинками міста Миколаєва, Товариством було виставлено рахунки на адресу споживачів на загальну суму 20 637 440,24 грн.
Сума проведених Товариством перерахунків **за результатами опалювального періоду 2017-2018 років**, саме з причин надходження фактичних відомостей про споживання теплової енергії становила **2 227 250,06 грн.**
- (243) Листом від 11.07.2019 № 10-01/1038 Товариство надало інформацію про проведення аналогічних перерахунків в опалювальному періоді 2018-2019 років на суму 228 050 тис. грн.
- (244) Тобто, фактично ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», не виконуючи обов'язку щодо зняття показів будинкових приладів обліку, завищило нарахування:
- протягом опалювального періоду 2015-2016 років – на 4 792 351,8 грн.;
- протягом опалювального періоду 2016-2017 років – на 13 095 437,38 грн.;
- протягом опалювального періоду 2017-2018 років – на 2 227 250,06 грн.;
- протягом опалювального періоду 2018-2019 років – на 228 050 грн.;
чим забезпечило надходження додаткових обігових коштів, які Товариство могло вільно використовувати до моменту здійснення поррахунків у послідуєчих розрахункових періодах.
- (245) Підсумовуючи вищенаведене, територіальне відділення доходить висновку про наявність дій, які є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, виходячи з такого:
- Товариством у жовтні 2015, 2016, 2017, 2018 років не виконувались належним чином вимоги законодавства, у частині зняття показів будинкових приладів обліку та їх врахування при проведенні розрахунків за послуги з централізованого опалення, що могло завдати шкоди фінансовим інтересам споживачів;
- Товариством протягом опалювального періоду 2016-2017 років за деякими багатоквартирними будинками не виконувались вимоги законодавства щодо прийняття будинкових приладів обліку до експлуатації, внаслідок чого інформацію про обсяг спожитої теплової енергії за окремий період часу, не враховувалась Відповідачем при проведенні нарахувань;
- Товариством протягом опалювальних періодів 2016-2019 років проводились перерахунки за надані споживачам послуги у відповідності з фактичними обсягами споживання. Однак, дані обставини не спростовують висновок Відділення про вчинення порушення, а лише підтверджують факт усунення його негативних наслідків.

4.3. *Негативні наслідки дій Відповідача*

- (246) Однією із кваліфікуючих ознак зловживання монополієм (домінуючим) становищем є дії суб'єкта господарювання, які призвели або могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими в умовах конкурентного ринку.
- (247) Встановлені територіальним відділенням фактичні обставини засвідчують зацікавлення ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» у затягуванні прийняття загальнобудинкових приладів обліку теплової енергії в експлуатацію та використання їх показів для проведення нарахувань із споживачами, а також неналежного виконання власних зобов'язань щодо зняття показів таких приладів обліку.
- (248) Відповідно до набутої інформації, такими діями Товариство забезпечує надходження додаткових коштів, у зв'язку з неврахуванням фактичних обсягів споживання теплової енергії тих лічильників, які були прийняті Товариством в експлуатації вже після опалювального сезону. Окрім того, за рахунок невиконання власних зобов'язань по зняттю показів приладу обліку, Товариство забезпечує собі можливість використання протягом місяця додаткових обігових коштів. При цьому, встановлені Відділенням фактичні засвідчили можливість ущемлення інтересів споживачів при вчиненні таких дій Товариством, незважаючи на проведення ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» подальших перерахунків.

4.4. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (249) За умов значної конкуренції на ринку, що обумовлює змагання між суб'єктами господарювання, наведені вище дії ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» були б неможливими, оскільки, маючи зацікавлення продати свій товар, Товариство, з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, вживало б заходів щодо недопущення ущемлення інтересів споживача або можливості такого ущемлення в частині здійснення нарахувань за надані послуги, які не відповідають фактичному споживанню, а також належним чином виконував би власні зобов'язання щодо зняття показів приладів обліку, встановлених у багатоквартирних будинках.
- (250) В свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку споживач міг би обрати для себе іншого надавача послуг з централізованого опалення, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів та навіть можливості такого ущемлення.
- (251) Тобто, Товариство, у разі наявності значної конкуренції на ринку, з метою приваблення споживачів було б вимушено при наданні послуг з централізованого опалення у повній мірі дотримуватись вимог чинного законодавства.
- (252) У процесі конкурентної боротьби діє об'єктивний економічний закон розвинутого товарного виробництва, який для товаровиробників є зовнішньою примусовою силою до підвищення продуктивності праці, розширення масштабів виробництва, мінімізації витрат, **а також запровадження ефективної маркетингової політики, яка виражається, у тому числі, у формі найбільш повного забезпечення цілей та вподобань споживача при купівлі товару або ж споживання послуги.** Тобто, відбувається фактичне домінування покупця над продавцем. При цьому, конкурентна боротьба між учасниками ринку (продавцями) ведеться за допомогою різних методів:
- цінових, що виражається у зниженні цін, наданні пільгових умов купівлі товару (послуги), знижок, тощо;
 - нецінових, які виражаються в поліпшенні якості послуг, швидкого зростання асортименту, надання гарантій, забезпечення кращих умов надання послуг, цілковитій відповідності виконання зобов'язань перед споживачем вимогам законодавства.

- (253) В умовах посиленої конкуренції між продавцями на ринку зростає пропозиція товарів (послуг), що призводить до формування не лише ринкової ціни на товар (послугу), але й забезпечує сприятливі (прийнятні) для споживачів умови купівлі товару (послуги) та його подальшого використання. Такі умови дозволяють забезпечити та підтримати продавцю сталий рівень попиту на власний товар (послугу) на ринку. У свою чергу, покращення таких умов призведе до збільшення попиту на товар (послуг), а нехтування вподобаннями споживачів матиме негативний вплив на кількість реалізованих продавцем товарів (послуг), оскільки споживачі мають можливість скористатися пропозицією на аналогічний товар інших учасників ринку.
- (254) Враховуючи, що пропозиція на ринку надання послуг з централізованого опалення у вище визначених територіальних межах зосереджена лише в руках ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ», це дозволяє Відповідачу отримувати значні економічні вигоди, за рахунок встановлення вигідних для Товариства умов надання послуг, не враховуючи при цьому законодавчо визначені умови надання таких послуг, спрямовані на забезпечення прав та інтересів споживачів. Окрім того, відсутність альтернативних джерел отримання послуг, дозволяє Відповідачу поширювати свої дії на всіх без винятку споживачів. Тобто, майже будь-які дії Товариства не матимуть своїм наслідком зниження попиту на надані ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» послуги з централізованого опалення, що в умовах конкурентної боротьби є неможливим.
- (255) Учасники ринку послуг з централізованого опалення, будучи учасниками конкурентного ринку, прагнули б до забезпечення раціонального задоволення попиту на свої послуги за рахунок максимізації задоволення потреб споживачів та мінімізації власних витрат, що дозволить забезпечити досягнення ринкової рівноваги між попитом та пропозицією на власну послугу.
- (256) В існуючих умовах монополізації ринку, тобто відсутності фактичної транспарентності цін та умов надання послуг (як встановлено матеріалами справи), відсутності еластичності попиту, забезпечення відновлення прав та інтересів споживачів неможливе без вжиття заходів антимонопольного регулювання. Таким чином, недопущення вищенаведених дій Відповідачем та відновлення порушених прав споживача, дозволить забезпечити пріоритетність права споживачів, що в умовах конкурентного ринку є одним із основних принципів побудови раціональної економічної моделі функціонування будь-якого ринку.

4.5. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (257) Ураховуючи вищезазначене, дії Відповідача, який протягом 2015-листопада 2019 років у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» для надання послуг з централізованого опалення своїм абонентам (споживачам) займав монопольне (домінуюче) становище на ринку, які полягали у здійсненні нарахувань за надані **споживачам-фізичним особам послуги з централізованого опалення протягом опалювальних періодів 2015-2019 років без врахування фактичних обсягів надання таких послуг, з причин неналежного виконання обов'язку по зняттю показів будинкових приладів обліку та затягування строків прийняття таких лічильників в експлуатацію**, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку у вигляді дій, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (258) Як свідчать заперечення Відповідача на попередні висновки у справі, надані листом від 01.11.2019 № 10-05/1614, Відповідач з висновками Відділення про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.
- (259) **Щодо обставин справи, пов'язаних із нарахуванням вартості послуг з централізованого опалення мешканцям багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2А,** Відповідачем були надані пояснення та заперечення, аналогічні тим, які були розглянуті та спростовані територіальним відділенням у ході розгляду справи. Так, головну увагу Відповідачем зосереджено на нормативно-правовій необхідності прийняття в експлуатацію приладу обліку теплової енергії лише після фактичної подачі теплового носія до багатоквартирного будинку. Відповідач зазначає, що під час огляду приладу обліку в міжопалювальний сезон при відсутності теплоносія - виявити його технічний стан неможливо, тому і вузол не вважається придатним до експлуатації.
- (260) Дані обставини були спростовані територіальним відділенням з урахуванням наступного:
- Акт від 18.08.2016 року містить інформацію про опломбування лічильника теплової енергії зав. № 78058159/16 пломбами ПАТ «Миколаївська ТЕЦ» та підписи представників уповноважених організацій та балансоутримувача, що засвідчують про справність та придатність приладу до експлуатації;
 - положення пункту 7.2.30. Правил технічної експлуатації теплових мереж не містять вимог щодо перевірки достовірності параметрів теплопостачання, про які вказує Відповідач, а саме: температури теплового носія; поточних витрат теплового носія та миттєвої потужності теплового носія. Згідно пункту 7.2.30. Правил вказаний акт монтажу має бути складений лише у випадку монтажу тих засобів вимірювальної техніки, які вимірюють масу або об'єм теплоносія методом змінного перепаду тиску, натомість, згідно даних проекту, лічильник, який встановлено у вказаному будинку, здійснює вимірювання за допомогою ультразвукового витратоміру на подавальному та зворотному трубопроводах та відповідних термодатчиків, а тому у Товариства не виникала потреба у складанні Акту від 18.08.2016 року. В той же час, зміст інформації, викладеної у вищевказаному акті засвідчує готовність приладу обліку до експлуатації;
 - Відповідачем не було дотримано визначеного положеннями пункту 7.2.31. Правил технічної експлуатації теплових мереж, десяти денного строку прийняття приладу обліку теплової енергії в експлуатацію;
 - листом від 20.07.2017 року № 1-292/80-1047 Держенергонаглядом у Миколаївській області, як компетентним органом у сфері державного контролю за споживанням теплової енергії, була підтверджена можливість вводу в експлуатацію приладів обліку теплової енергії до початку подачі теплового носія;
 - Відповідачем не розроблено чітко визначеної процедури прийняття приладів обліку теплової енергії в експлуатацію, яка б відповідала положенням законодавства та забезпечувала захист прав та інтересів споживачів, зокрема, у частині проведення нарахувань у відповідності з фактичними обсягами споживання.
- (261) Стосовно пояснень Відповідача у частині проведених нарахувань за послуги з централізованого опалення у жовтні 2016 року, відповідно до яких, як стверджує споживач, фактичні нарахування є меншими, аніж ті, які б враховували фактичне споживання теплової енергії, визначене приладом обліку. При цьому, Відповідач посилається на розмір тарифу для мешканців даного будинку у розмірі 4,8345 грн./кв.м, за яким у січні 2017 року були проведені перерахунки за надані у жовтні

2016 року послуги, на виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 865 «Про особливості нарахування плати за надану послугу з централізованого опалення населенню у разі відсутності у квартирі (будинку садибного типу) та на вводах у багатоквартирний будинок засобів обліку теплової енергії в опалювальний сезон 2016/17 року». Тобто, Відповідачем були виконані перерахунки за особовими рахунками споживачів з урахуванням середньозважених показників споживання теплової енергії, затвердженими рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 13.01.2017р. № 25.

- (262) Наведені Відповідачем пояснення не спростовують висновків територіального відділення у частині можливого ущемлення інтересів споживачів, яким за жовтень 2016 року нарахування проводились, як для абонентів, у яких відсутні прилади обліку теплової енергії, не зважаючи на визначені приладом обліку теплової енергії показники фактичного споживання. Так, розрахований, тобто зменшений тариф у розмірі 4,8345 грн., був застосований Товариством **лише у січні 2017 року на виконання набутих чинності відповідних законодавчих змін**. При цьому слід зауважити, що даний тариф:
- міг бути значно більшим, у разі збільшення показника середньозваженого споживання теплової енергії у місті Миколаєві;
 - не враховує порушених інтересів мешканців багатоквартирного будинку по вул. Образцова, 2А, які здійснили оплату послуг протягом листопада-грудня 2016 року, та втратили статусу абонента послуг з січня 2017 року. Такі абоненти були змушені оплатити вартість послуг, спожитих у жовтні 2016 року за тарифом (нарахування за якими здійснювалось у листопаді 2016 року), який у 2,3 рази більший від тарифу, розрахованого з урахування фактично спожитої кількості теплової енергії.
- (263) У своїх поясненнях Відповідач також зосереджує увагу на можливих відмінностях планового та фактичного обсягу споживання теплової енергії, які враховуються під час розрахунку кінцевої вартості послуг, виставленої до оплати в окремо взятому звітному місяці та подальших перерахунках, здійснених, у зв'язку з надходженням відомостей фактичного споживання. Так наприклад, розрахунків за листопад місяць 2016 року у будинку по вул. Образцова, 2а, Товариство повідомляє про значно менші обсяги планового (розрахункового) споживання у порівнянні з фактичним, що, на думку Відповідача, усуває можливість ущемлення інтересів споживачів при проведенні розрахунків.
- (264) В той же час, встановлені фактичні обставини справи свідчать про недодержання Відповідачем вимог порядку нарахування вартості послуг, а саме: застосування планового (розрахункового) обсягу споживання теплової енергії, замість фактичних показників, що створює умови для проведення некоректних нарахувань та необхідності проведення подальших перерахунків.
- (265) Дані обставини були враховані при кваліфікації дій Відповідача, як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку **у вигляді дій, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів**, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (266) **Щодо обставин справи, пов'язаних із нарахуванням вартості послуг з централізованого опалення мешканцям багатоквартирного будинку по вул. 8 Поперечна, 1**, Відповідачем не було наведено жодних додаткових обґрунтувань, які не були досліджені в ході розгляду справи. Товариство не надало пояснень, які б спростовували висновків Відділення щодо не проведення розрахунків за надані послуги з централізованого опалення за 21.10.2016 року, 22.10.2016 року та

31.10.2016 року відповідно до фактичних показників загальнобудинкового приладу обліку.

- (267) З приводу використання планового обсягу споживання послуг при проведенні розрахунків за грудень 2016 року, Відповідач вказує на відсутність будь-яких порушень, які б призводили до понесення фінансових витрат мешканцями будинку по вул. 8 Поперечна, 1. Для прикладу, Відповідачем наведено розрахунок наданих послуг за листопад 2016 року, відповідно до якого плановий обсяг нарахувань є меншим, аніж фактичне споживання, що, на думку Відповідача, засвідчує відсутність факту понесення додаткових витрат станом на дату проведення розрахунків.
- (268) Також Відповідач, в якості обґрунтування причин заснування планових обсягів споживання, наводить посилання на вимоги Закону України «Про теплопостачання», яким регламентовано порядок проведення розрахунків за природний газ теплопостачальними організаціями та на наявну заборгованість споживачів за надані послуги.
- (269) Дані доводи Відповідача не спростовують висновків Відділення, та не можуть слугувати об'єктивними причинами порушення Товариством порядку проведення нарахувань у відповідності до фактичного споживання.
- (270) **Щодо обставин справи, пов'язаних із нарахуваннями оплати послуг мешканцям багатоквартирних будинків за адресами: м. Миколаїв, вул. Заводська, 27, корп. 1-7,** Відповідачем, з приводу прийняття приладів обліку теплової енергії в експлуатацію були надані аналогічні пояснення, які надавались протягом розгляду справи. При цьому, слід зазначити, що дії Відповідача щодо порушення процедури прийняття приладів обліку теплової енергії по вул. Заводська, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/6 та 27/7, без урахування показників лічильника, не підтверджуються матеріалами, зібраними у ході розгляду справи, а тому не є обставинами, які мають правовий вплив на кваліфікацію вчиненого порушення законодавства про захист економічної конкуренції. В той же час, за даними багатоквартирними будинками Відділенням були встановлені факти порушення процедури проведення нарахувань, у відповідності до фактичних показів приладу обліку та використання, з цією метою, планового обсягу споживання. З приводу даних обставин, Відповідачем наведені пояснення аналогічні тим, які були надані в ході розгляду справи та підтверджують загальновизначений Товариством підхід до проведення розрахунків за надані послуги у жовтні та грудні 2016 року за всіма багатоквартирними будинками міста Миколаєва.
- (271) Також, Відповідачем, в якості обґрунтування вчинення власних дій із проведення планових нарахувань, наводиться посилання на затверджений Наказ по Товариству від 03.11.2017 № 294, згідно пункту 6 якого споживачам проводяться перерахунки за надані послуги після отримання звітних відомостей щодо фактичного споживання. Однак, дані твердження Відповідача не можуть виступати правовою підставою звільнення Товариства від виконання обов'язку із зняття показів приладів обліку теплової енергії та проведення нарахувань за дані послуг, у відповідності з їх показниками.
- (272) **Щодо обставин справи, пов'язаних із проведенням нарахувань за надані послуги у будинках по вул. Заводська, 1/1, вул. Нікольська, 48 та вул. Погранична, 52,** Відповідач навів власні заперечення, у яких знову ж таки посилається на необхідність запуску теплового носія для перевірки параметрів роботи приладів обліку та належного прийняття їх в експлуатацію. Дані доводи Відповідача були досліджені Відділенням у ході розгляду справи, та спростовані висновками Відділення, а також компетентного органу у сфері здійснення контролю за споживання теплової енергії – Держенергонаглядом у Миколаївській області.

- (273) Пояснення, надані Відповідачем з приводу нарахувань за будинком по вул. Потьомкінська, 155, також не спростовують висновків Відділення, а навпаки, Товариство, вказуючи про час роботи лічильника теплової енергії протягом 13.10.2016 – 03.11.2016 року 0,46 год. часу, та визначення обсягу споживання 0,039 Гкал, підтверджує не врахування даного фактичного обсягу споживання під час проведення розрахунків. Окрім того, Відповідачем не спростовані інші, виявлені Відділенням факти, які свідчать про монопольний характер дій Відповідача.
- (274) **З приводу можливого ущемлення інтересів споживачів, які переплатили за послуги з централізованого опалення у жовтні або ж грудні протягом досліджуваних опалювальних періодів та втратили статус абонента**, Товариство не надало пояснень, які б не були враховані Відділенням у ході розгляду справи, посилаючись лише на можливість таких абонентів звернутись до Товариства з питань повернення надмірно сплачених коштів. Такі звернення, за повідомленням Товариства, не надходили на його адресу, а тому жодних дій щодо повернення коштів Товариство не вживало. Дані пояснення Відповідача, не спростовують висновок Відділення щодо вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, наслідком якого є саме можливість ущемлення інтересів споживачів.
- (275) Окремо Відповідач звертає увагу територіального відділення на відсутності повноважень у здійсненні контролю за додержанням законодавства, яке регулює ринки, що знаходяться у сфері комунальних послуг, контроль за діяльністю суб'єктів господарювання на яких здійснюється Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі – НКРЕКП, Комісія).
- (276) З приводу наведеного територіальне відділення зазначає наступне.
- (277) Листом від 16.05.2018 № 1-292/80-411 територіальне відділення звернулось до НКРЕКП. Листом від 18.06.2018 року № 5324/18.4.1/7-18 НКРЕКП повідомило територіальне відділення, що НКРЕКП здійснює державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Згідно положень статті 17 Закону України «Про НКРЕКП» для здійснення ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг НКРЕКП, зокрема, контролює додержання ліцензіатами законодавства у відповідній сфері регулювання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності та вживає заходів до запобігання порушення ліцензійних умов. У зазначеному листі НКРЕКП звертає увагу на положення статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», якими послугу з централізованого опалення віднесено до комунальних послуг. Водночас, з урахуванням статей 2 та 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності», господарська діяльність з надання житлово-комунальних послуг ліцензуванню не підлягає. З огляду на зазначене, як вказує НКРЕКП, Комісія не має повноважень здійснювати контроль за діяльністю суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у частині надання ними житлово-комунальних послуг. Крім того ліцензійними умовами у сфері теплопостачання не встановлено вимог до ліцензіата щодо нарахування плати за послуги з централізованого опалення та здійснення перерахунків за неякісне надання житлово-комунальних послуг.
- (278) **Отже, НКРЕКП вказує на те, що Комісія не наділена повноваженнями для перевірки нарахування плати за послуги з централізованого опалення та здійснення перерахунків за неякісне надання житлово-комунальних послуг при перевірці додержання ліцензіатами законодавства у сфері теплопостачання і ліцензійних умов провадження господарської діяльності у зазначеній сфері.**

- (279) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» метою діяльності органів Антимонопольного комітету України є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності.
- (280) Стаття 3 цього Закону відносить до основних завдань органів Антимонопольного комітету України, зокрема, здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (281) Статтею 5 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» передбачено, що Антимонопольний комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів, які не обмежують органи Комітету, у здійсненні контрольних заходів із захисту конкуренції та обмеження монополізму на тих чи інших ринках.
- (282) Таким чином, висновок Відділення про вчинення Відповідачем порушення не є спростованим.

6. Пояснення та/або зауваження заявників

- (283) На подання з попередніми висновками, заявниками не було надано жодних пояснень, заперечень або ж додаткових обґрунтувань стосовно обставин справи.

7. Висновки у справі

- (284) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовано висновок Відділення про те, що Відповідач, займаючи протягом 2015-листопада 2019 років на ринку надання послуг з централізованого опалення населенню у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) зазначеним суб'єктом господарювання для надання послуг з централізованого опалення своїм абонентам (споживачам), як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента, своїми діями, що полягали у здійсненні **нарахувань за надані споживачам-фізичним особам послуги з централізованого опалення протягом опалювальних періодів 2015-2019 років без врахування фактичних обсягів надання таких послуг, з причин неналежного виконання обов'язку по зняттю показів будинкових приладів обліку та затягування строків прийняття таких лічильників в експлуатацію,** що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

8. Визначення розміру штрафу

- (285) Зловживання монополієм (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (286) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта

господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

(287) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2018 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2018 році становив 397 146 тисяч (триста дев'яносто сім мільйонів сто сорок шість тисяч) гривень.

(288) При визначенні розміру штрафу було враховано такі обставини:

- Відповідач раніше притягувався до відповідальності за порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- Відповідачем не визнано факту вчинення порушення;
- порушення носить масовий характер та зачеплює інтереси широкого кола споживачів;
- Відповідачем вживалися заходи, спрямовані на усунення наслідків порушення (здійснювались перерахунки оплати послуг споживачам).

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що приватне акціонерне товариство «Миколаївська теплоелектроцентраль» (54020, м. Миколаїв, вул. Каботажний узвіз, 18, код ЄДРПОУ 30083966) є таким, що протягом 2015-листопада 2019 років у територіальних межах міста Миколаєва Миколаївської області, де розташовані мережі, що належать або використовуються (експлуатуються) ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» для надання послуг з централізованого опалення своїм абонентам (споживачам), займало монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з централізованого опалення населенню, як таке, що не мало на цьому ринку жодного конкурента.

2. Визнати дії приватного акціонерного товариства «Миколаївська теплоелектроцентраль», які полягали у здійсненні нарахувань за надані **споживачам-фізичним особам послуги з централізованого опалення протягом опалювальних періодів 2015-2019 років без врахування фактичних обсягів надання таких послуг, з причин неналежного виконання обов'язку по зняттю показів будинкових приладів обліку та затягування строків прийняття таких лічильників в експлуатацію**, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», а саме: зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку у вигляді дій, що могли призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинення порушення, зазначеного в пункті 2 цього рішення, накласти на приватне акціонерне товариство «Миколаївська ТЕЦ» штраф у розмірі 40 376 [сорок тисяч триста сімдесят шість] гривень.

4. Зобов'язати приватне акціонерне товариство «Миколаївська ТЕЦ»

припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладене в пункті 2 цього рішення, про що повідомити із наданням відповідних підтверджуючих документів територіальне відділення протягом двох місяців з дня отримання цього рішення.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Миколаївського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

**Голова адміністративної колегії
Миколаївського обласного
територіального відділення
Антимонопольного комітету України**

В. Харченко